

TXOIERKO

IPUIN BILDUMA LIBURUA

2011-2013

Txorierriko ipuin bilduma

aurkibidea

2011. urtea 5

2012. urtea 29

2013. urtea 59

Idazleak 85

Txorierriko ipuin bilduma
2011.urtea

Itsas zabala

Baziren behin Mumo deitzen zen marrazo bat eta Vingo deitzen zen arrain bat.

Mumo marrazoa grisa zen eta Vingo arraina laranja zen eta biek 4 urte zituzten.

Arrainen itsasoan poz-pozik zeuden oso lagunak zirelako eta beti jolasten zeuden.

Egun batean joan ziren oso urrun eta galdu ziren. Gero orka handi bat etorri zen eta Vingo jan zuen eta Mumok alde egin zuen eta orka segituan atzetik joan zen baina Mumo ezkutatu zen.

Mumok bere lagunei abisatu egin zien eta denak orka aurkitzen hasi ziren. Gero erreskatatu zuten Vingo, orkari kili-kili egiten atera zuten eta denok festa bat ospatu zuten.

.....
"Itsas zabala"
Ian Rojo Ortiz de Zárate
7 urte - Sondika
2011 - A kategoria
1. saria
.....

Ipotxa eta Erraldoia

Bazen behin ipotx bat. Bere etxean zegoen eta erraldoi bat ikusi zuen leihotik. Ipotxa etxetik atera zen, erraldoiak ipotxa ikusi zuen eta ipotxa jan nahi zuen baina ipotxa berehala etxera sartu zen eta erraldoiak esan zuen:

- Ba orduan hemen biziko naiz zu irten arte.

Eta etxe bat egin zuen ipotxaren etxearen ondoan.

Gau batean erraldoia lotan zegoenean ipotxa etxetik atera zen eta beste etxe batera joan zen bizitzera.

Eguna zen eta erraldoia itxaroten zegoen, itxaron eta itxaron erraldoia aspertu egin zen eta handik joan zen, baina erraldoiak etxerako bidean ipotxa aurkitu zuen eta erraldoia ipotxaren atzetik korrika abiatu zen.

Ipotxak erreka bat topatu zuen eta ipotxari ideia bat bururatu zitzaion; ipotxak igeri egiten bazekien baina erraldoiak ez.

Ipotxak igeri egiten erreka pasatu zuen, erraldoia bere atzetik joan zen eta erreka erori zen eta ito egin zen. Hala bazan ala ez bazan sar dadila kalabazan eta atera dadila Sondikako plazan.

• • • • •
“Ipotxa eta erraldoia”
Nahia Iturregi Artiñano
7 urte - Sondika
2011 - A kategoria
2. saria
• • •

Izarra eta Ilargia

Aspaldi-aspaldian izar bat eta Ilargia zeruan zeuden gizakiei begira. Oso lagunak zirenez gauza guztiak kontatzen zizkioten elkarri.

Izarrak egunero neskaxa polit bat ikusten zuen eta berataz maitemintzen hasi zenez, Ilargiari kontatu zion. Ilargiak neskaxari bere logelan notatxo bat utzi zion: asko maite zaitut Aitziber. Izarra.

Etixeratzean neskaxak nota irakurri zuen eta gauero izarrarekin hitz egitera irteten zen bere leihora. Baina ez zekien zein zen bere maitalea eta kezkatuta zegoen. Orduan neskaxak bere leihoan izarrari notatxo bat idatzi zion eta izarrak zerutik irakurri zuen.

Hurrengo gauean izarra keinuka hasi zitzaion. Neskaxak ikusi zuenean ezagutu zuen zein zen berataz maiteminduta zegoena.

Azkenean izarra eta neskaxa maitemindu ziren. Ez o eta ez a ipuina amaitu da!

.....
"Izarra eta Ilargia"

Julene Larrea Llona

8 urte - Lezama

2011 - B kategoria

1. saria
.....

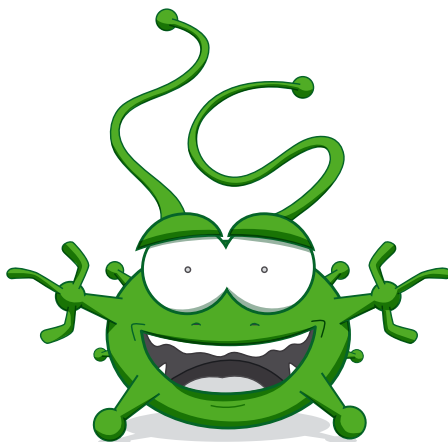
Estralurtarren gerra

Herriko nagusiek kontatzen dute espazioan bazirela estralurtar batzuk tribuetan banatuta zeudenak. Tribu indartsuena eta arma gehien zituena tribu gorria zen. Tribu honetakoak borrokan ibiltzen ziren beste tribuekin. Batzuetan beltzekin, beste batzuetan urdinekin eta gehienetan berdeekin. Bestalde, tribu hauek euren artean ez ziren lagunak izaten. Honela egunkarietan borrokak egunero azaltzen ziren. Espazioan denek ez zuten borroketan parte hartzen. Nekazariak eta sukaldariak ez zeuden oso ados lan asko egiten zutelako. Atsedenetan soldadu bakoitzari ogitarteko bana egiten zioten, ortuak lantzen zituzten eta honela hainbat behar.

Orduan ogitartekoak ez egitea pentsatu zuten, baina militarren beldur ziren. Sukaldari batek bazuen ezkutaleku subterraneo bat eta han bizitzeko falta zen janaria eta tresnak eramatea bururatu zitzaien.

Kobazuloa prest zutenean eta militarrei afaria prestatu zitenean ixil-ixilik kobazulora sartzen hasi ziren gaua heldu zenean. Soldaduak goizean goiz

Janaria hartzera Joan zirenean sukaldariak eta nekazariak ez zeudela konturatu eta euren bila irten ziren. Denbora luzean ibili ziren euren bila baina ez zituzten aurkitzen. Batek esan zuen:

- Zergatik ez dugu Janaria guk prestatzen?

Eta guztiek baietz esan zutenean herrira Joan ziren. Han ortuak eta Janaria prestatzen hasi ziren. Hortik aurrera planeta lasai bat bihurtu zen. Orduan sukaldariak eta nekazariak kobazulotik irten zirenean denon artean Janari on bat prestatu zuten.

A, E, I, O, U, ipuin hau astoak kontatu du.

• • • • •
"Estralurtarren gerra"

Beñat de la Cruz

Ibai Furundarena

8 urte

2011 - B kategoria

2. saria

• • •

Plis eta Plas

Orain dela urte asko bi bota Plis eta Plas izenekoak zeuden. Plis ezkerrekoa zen, eta plas eskuinekoa. Bi botak salgai egon ziren, eta neskato txiki batek erosi zituen, Elene izenekoak zen. Elene garaia zen eta begiak eguzkia bezain ederrak zituen, eta bederatzi urte zeuzkan, alaba bakarra zen eta lagun gutxi zituen. Elene kirolzalea zen (eskupilota, futbola, beisbola...) gustatzen zitzaizkion.

Elenek Plis eta Plas erosi zituenean mutuak ziren, ahoa josita zeukatelako. Elene leku guztietara joaten zen bere bota berriekin. Baina hainbeste jo lastu eta gero, aurretik apurtzen hasi ziren.

Igande gau batean Plis eta Plas elkarrizketan hasi ziren:

- Aspaldian nago hitz egiteko gogoarekin - esan zuen Plisek.
- Ni ere bai - esan zuen Plasek.
- Kokoteraino nago Eleneren jokoekin - esan zuen kexaka Plisek.
- Oso gaizki tratatzen gaitu neskato honek - Plas ere kexaka.
- Zerbait egin behar dugu Elenek hain txarto ez zaintzeko - jarraitu zuen Plisek.
- Arrazoi duzu Plis, zeozer egin behar dugu - esan zuen Plasek.

- Eleneri merezi duena eman behar diogu - esan zion Plasek Plisi.
- Kirola hainbeste gustatzen zaionez, kirolean gauza bat egin beharko diogu
 - esan zuen Plisek.
- Badakit!, futbolera joasten duen bitartean ez diogu korrika egiten utziko
 - esan zuen Plasek.
- Ideia ona izan duzu Plas! - ezan zion Plisek.

Bat-batean Elene izartu egin zen hotz batzuk entzun baitzituen.

- Norbait dago hor? - galdetu zuen.

Bere botak baino ez zituen ikusten, eta lokartu egin zen.

Plasek Plisi esan zion:

- Plis, bihar entrenamendura joaten denean bere eskarmentua emango diogu.
- Ederki! orain lo egin behar dugu, gabon - esan zuen Plisek.
- Gabon Plis bihar arte, gabon - erantzun zion Plasek.

Hurrengo egunean, eskolara joan zen eta gero entrenamendura. Entrenamenduan korrika egin behar izan zuten, baina Elenek ezin izan zuen korrika egin, eta entrenatzaileak esan zion:

- Aupa Elene horrela ez zara inora helduko! - esan zuen entrenatzaileak.
- Ezin dut korrika egin! - esan zion Elenek entrenatzaileari.
- Ez ibili txantxetan eta zoaz korrika egitera! - esan zion entrenatzaileak.
- Baina entrenatzaile jauna, nik korrika egin nahi dut eta ezin dut - esan zion Elenek.

Entrenamendua amaitu zenean Elene etxera triste joan zen. Etxean bere logelara joan zen, eta botak kendu zituen. Orduan Plis eta Plas berarekin hitz egiten hasi ziren:

- Elene ez jarri hain triste! - esan zuten Plisek eta Plasek.

Elenek bere botei begiratu zien harrituta.

- Hitz egiten al duzue? - galdetu zien botei.
- Bai, guk berba egiten dugu. - esan zuten biek.
- Baina hori oso arraroa da! - Elene harrituta zegoen.
- Bai, badakigu oso arraroa dela - esan zuten Plisek eta Plasek.
- Ni Elene naiz eta bederatzi urte ditut. - esan zuen Elenek.

- Gu Plis eta Plas gara; Plis ezkerrekoa da eta Plas eskuinekoa. - esan zioten Eleneri.
- Badakizue zer gertatu zaidan entrenamenduan? - galdetu zien Plisi eta Plasi.
- Bai, badakigu zer gertatu zaizun entrenamenduan; gu izan gara ez dizugunak korrika egiten utzi.- aitortu zioten Eleneri.
- Zergatik egin didazue hori? - galdetu zien Plis eta Plasi.
- Oso txarto zaintzen gaituzulako pentsatu genuen hori egitea - esan zioten Eleneri.
- Barkatu hain txarto zaintzeagatik! -esan zuen Elenek.
- Bai barkatzen dizugu baina hurrengoan, ez zaindu hain txarto mesedez! -esan zioten Plis eta Plasek.
- Eskerrik asko barkatzeagatik, zin egiten dut ez zaituztedala inoiz hain txarto zainduko. - esan zuen Elenek.

Azkenean zapatariarengana joan ziren, Plis eta Plas konpontzera. Elenek ez zituen berriro Plis eta Plas txarto zaindu. Botak eta Elene lagun handiak egin ziren. Ordutik aurrera Elene ez zen bakarrik sentitu.

Bota gora bota behera ipuin hau bota batek asmatu duela.

• • • • •
“Plis eta Plas”
Ane Santiago
 11 urte - Morga
 2011 - C kategoria
 1. saria
 • • •

Pan eta dragoiaren lepokoa

Kaixo! Ni Pan naiz, eta 12 urte ditut. Zafiro herrian bizi naiz eta niri gertatutako abentura baten istorioa kontatuko dizuet.

1739. urteko egun batean, liburutegi zaharrera joan nintzen. Han, liburu bat hartu nuen eta irakurtzen hasi nintzen. Gauza ikaragarriak deskubritu nituen: Pegaso, Excalibur, Minotauroa, Quimera,... Baina dudarik gabe gehien gustatu zitzaidana Dragoi gorriaren lepokoa izan zen. Bere istorioa oso interesgarria iruditu zitzaidan. Dirudienez, lepokoa jartzen zuenak boterea edukiko zuen dragoi guztiengan, elementu guztiengan (sua, ura,...) eta galaxia guztiak menpean izango zituen.

Hau irakurri eta gero, bere bila joatea erabaki nuen nire familiarentzat onena lortzeko. Horregatik, liburua hartu nuen eta etxera joan nintzen. Bidean, ama aurkitu nuen eta lagunekin egun batzuk mendian pasatuko nituela esan nion. Ez nion egia esan ez zidalako joaten utziko.

Etxean, ama eramango nituen janariak prestatzen ari zen bitartean, nire aitaren ezpata ezkutuan hartu nuen, botere bereziak zituelako, baina oraindik ez nekien zeintzuk.

Nire ama agurtu eta leku seguru batera joan nintzen. Inor ez zegoela ziurtatu ondoren lasai irakurtzen hasi nintzen.

Hasteko, garraibide berezia behar nuelarik Pegasori buruzko informazioa bilatu nuen liburuan. Antza denez, Pegaso zaldi hegalaria da, leku garaienetan bizi da eta elfoen abestiaz erakartzen da.

Ez nuen pentsatu bi aldiz, mendira Joan, txirula hartu eta elfoen abestia jotzen hasi nintzen. Bukatu nuenerako Pegaso nire aurrean zegoen. Marrubi batzuk eskuan ipini eta luzatu nionean besoa, bera jaten hasi zen. Nik, maitekiro bere burua laztandu nuen. Minutu batzuk geroago hegan egiten geunden. Pegaso zuri zuria zen, oso polita zen. Zuzendu nuen mendira, lurrera... joateko.

Berriz liburua begiratzten jarraitu nuen; lepokoa non zegoen jakin behar nuen. Liburuaren arabera, lepokoa aurkitzeko usainaren bidez bakarrik segitu ahal zen eta gero edan. Pozioaren osagaiak hauek ziren: Andavariaren eskama bi, Cugneten poltsako hauts pixka bat, Croquiaosaren pozioaren tanta bat, Elfo baten ile bat, Esfingearen hegala baten luma bi, Ceriforen beste bi luma, Hydra de Lernaren odola eta Bergfolken zopa .

Pegasori ea zekien Hydra de Lerna bizi zen lakua non zegoen galdetu nion eta berak baietz esan zuen buruarekin. Bidaia labur xamarra izan zen. Heltzean lakuan ez zegoen inor baina ezustekoa hartu genuen munstroa ikusi genuenean. Hura dragoia, hura!!! Ehun buru zituen gutxienez, eta hogeit Pegaso bestekoa zen. Ezpata hartu nuen eta buru bat moztu nion. Lakura sartu zenean ontzi bat hartu eta burutik odola hartu nuen. Bukatu nuenean dragoia atera zen buru bat moztuta, baina handik halako bi atera ziren.

Berak harrapatu baino lehen Pegaso eta ni hurrengo pausuan, ia Hiltokian geunden. Heldu ginenean Hiltokira zulo bat bilatzen hasi nintzen, eta aurkitu nuen. Barrura sartu eta Croquiasoari pozio bat eskatu nion. Oso jatorra izan zen, baina berak eman zidala inori ez esatea eskatu zidan. Nik zin egin nuen eta eskertu genion.

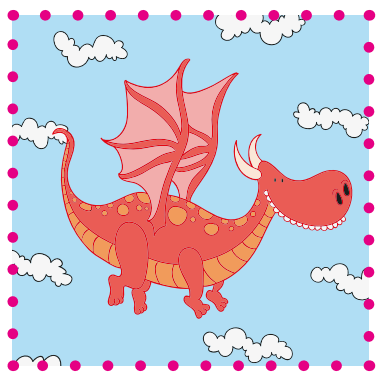
Gure hurrengo pausua: Basoa. Hosto batzuk mugitu eta gero, Belfok eta bere zaldia aurkitu nituen. Eskatu nion zopa eta berak esan zuen baietz, baina txanpon baten truke eta horrela egin nuen. Edabea eta zopa ontzian sartu nituen.

Gaua egin zenean, esnatuta egon nintzen eta bat-batean Cugnet aurkitu nuen eta hauts batzuk eman zizkidan.

Eguzkia irten zenean ibilaldia jarraitu genuen. Nik ez nekien, baina susmoa nuen norbait gu zelatatzen zebilela.

Hurrengo tokia: Ur jauziak. Hara Joan ginen, bainu-santzia ipini nuen eta uretara sartu nintzen. Denbora bat pasatu eta gero Andvari aurkitu nuen eta galdetu

nion ea ezkata batzuk ematen zizkidan baina berak ezetz erantzun zuen eta piraña batzuk bidali zituen nire kontra. Nik hil nituen ezpatarekin. Orduan, Andvarerik nire ezpata ikusi zuenean bi ezkata eman zizkidan, ni legenda bat nintzela edo horrelako zerbaite uste zuen.

Ondoren, basora itzuli nintzen eta han ordu erdi egon nintzen Elfoak bilatzen. Bat-batean, ezpata 3ausi zitzaidan eta, kolorez aldatzen hasi zen. Momentu batean Elfoak eta pertsonai guztiak ikusi ahal izan nituen hor, basoan, zutunik niri begira. Unea aprobetxatu nuen eta Elfo bati ile bat moztu nion, berak zergatik egin nuen galdetu zidan eta nik Dragoi gorriaren lepokoa nahi nuela azaldu nion. Pegaso gainean igo nintzen eta 3oan ginen.

Honen ostean, Bolkanera 3oan nintzen eta han Grifoaren agerpena itxaron genuen. Grifoak ikusi ninduen eta bere atzaparrekin eraso egin zidan baina ni ezkutuan 3arri nintzen eta talka egin genuen bata bestearen kontra. Momentu honetan, indar biziko honda bat sentitu nuen eta berak sentitzen zuena nik ere sentitu ahal nuen; berak bere arrautza lapurtu nahi nuela pentsatzen zuen. Nik ez nuela nahi bere arrautza esan nion, bi luma besterik ez nuela nahi. Orduan, bera gelditu egin zen eta hegal bat zuzendu zidan bi lumak hartzeko moduan. Hartu nituen eta eskerrak eman nizkion 3oan baino lehen.

Pertsonai siniestro horrek ni segitzen 3arraitu zuen, baina ni ez nintzen enteratu.

Geroago, Esfingearengana 3oan nintzen eta ea bi luma emango zizkidan galdetu nion. Berak baietz, baina igarkizun erraz bat asmatzen banuen.

Hau zen bere asmakizuna: "nor da lehenengo lau hankatan, gero bitan eta ondoren hirutan ibiltzen den animalia?". Nik luzaroan pentsatu nuen, logika erabiltzen ere eta, azkenean ebatzi nuen: pertsona, lehenik lau hankatan dabil, gero bi hankatan ibiltzen da eta azkenik makilaz laguntzen delako. Erantzun nuenean berak berea bete zuen eta bi luma eman zizkidan.

Bukatu nuen Edabea!. Nahastu eta zurrutada bat edan nuen. Bestea gorde nuen. Ez zuen zapore ona baina merezi zuen edatea.

Orduan, Quimeraren gainean txanoa ñantzita zuen pertsona bat agertu zen; Quimera lehoiaren, ahuntzaren eta dragoiaren arteko nahastea da.

Edaria emateko esan zidan eta nik, noski, ezetz; lehenengo, nire kontra borrokatu beharko zuela esan nion. Ezpata eta ezkutua atera nituenean harritu zen eta bereak atera zituen. Borrokan hasi ginen.

la-ia eman zidan baina, niri eman ordeztu Poteari eman zion eta apurtu egin zen. Orain ezin zidan niri kendu!.

Borrokan txanoa kendu zuen eta ni begiratzean, zur eta lur geratu nintzen: nire aita zen. Ezin nintzen mugitu. Galdetu nion, ea bera zen baina berak ez zidan erantzun. Berak ez zekien bere semea nintzela, ni txikia nintzelako Joan zenean baina nik oso ondo gogoratzen nuen bera.

Azkenean, bere semea nintzela ohartarazi nion eta berak etxera itzultzeko lepokoa behar zuela eta berriketari uzteko esan zidan; ez zuen itzultzeko beste modurik eta horregatik zeramatzan urte asko osagaiak bilatzen.

Azkar topatu behar genuen, bestela pozioaren eragina pasatuko zen. Lepokoa dragoien erreinuan zegoen, kristal handi baten barruan, baina ezpataren kolpe batez eta pozioaren energiaz lortu genuen hura ateratzea. Nik ñantzi nuen lepokoa eta nire aitari bostekoa eman nion.

Etxera itzuli ginen. Ama harrituta geratu zen, korrika etorri zen guregana eta besarkada handi bana eman zigun.

Lortu nuen: familia osoa pozik zegoen orain lepokoari esker. Eta gainera, lagun handi bat nuen: PEGASO.

Amaiera

.....
"Pan eta dragoiaren lepokoa"
Nahia Justicia
Nagore Puertas
11 urte - Derio
2011 - C kategoria
2. saria
.....

Iragan beltz hura zapalduz

Aireportuan nengoen nire aitak mugikorrera deitu zidanean. Egia esan, ez neukan berarekin hitz egiteko gogo handirik, ezta bere sermoirik entzuteko ere, baina Joan baino lehen berarekin hitz egin behar nuela iruditu zitzaidan, ez bainuen bi hilabeteetan berriz ikusiko.

Jakin badakit, eta ondo gainera, gurasoen menpe bizi garela etxean bizi garen bitartean, baina dagoeneko 19 urte nituen, eta unibertsitatean nengoen erizaintza ikasten.

Betidanik amestu dudan bidaia egiteko ordua iritsi zitzaidan, nahiz eta gurasoei ondo ez iruditu. Saharara joango nintzen ONG batekin, eta gurasoek zoratuta nengoela pentsatu zuten. Noski, nola joango zen 19 urteko neska polit bat Saharara bi hilabetez? Nola joango zen horrelako neska bat basamortura? Herri guztiak galdetzen zuen berdina, kaletik lagunekin ibili eta ezin nuen kale osoa zeharkatu galdera bat bera ere entzun gabe. Nazkatuta nengoen polita izateaz, baina ni neu izan behar nintzela esaten zidaten lkerrek eta Amaiak, mutil lagunak eta lagun minak.

Gurasoek ez zuten ondo hartu, aitak batez ere. Zoratuta nengoela eta berak ez zidala zentimorik ere emango. Eta amak, ez zen berak nahi zuena, baina edozertarako prest egongo zela esaten zidan.

Ez nuen haien dirurik ukitu, bi urtetan zehar aurreztutakoarekin joango nintzen, eta amak eskainitako dirua ere atzera bota nuen.

Iritsi zen ordua nire ametsa errealitate bihurtzeko, beraz lker eta Amaia behar den bezala agurtu eta...

Ez nuen uste hura horrelakoa izango zenik, antolatzaileek eskua hartu eta Smara izeneko herri bitxi batera abiatzen zen autobusean sartu ninduten. Nabaria zen bertako pobrezia eta momentu horretan laguntzeko edozer egiteko gai izango nintzela pentsatu nuen.

Gaua zen, eta bi hilabetetan nire "etxea" izango zen etxolara eraman ninduten, eta Marta izeneko laguntzaileak deskantsatzeko agindu zidan, biharkoa egun gogorra izango zela gogoraraziz.

Marta 30 urte inguruko emakumea zen, eta uda guztietan Saharara joaten zela kontatu zidan, eta ospitale batean lan egiten zuela.

Zeharo nekatuta nengoen, eta nire familia agurtu bezain pronto lokartu nintzen nire ametsetan murgilduz.

Egun handia izan zen hurrengoa. Denak agurtu nituen, baita denak ezagutu ere, baina uste baino lehen hasi nintzen lanean. Ospitale horretan egunak pasatu ahala, gehiago harritzen ninduen pobreak, nahiz eta jendearen herriarekiko maitasuna nabaria izan.

Aste bat, bi, hiru, lau... azkar pasatu ziren eta eman ahal genuen guztia ematen genuen gaixo bakoitzarengatik. Baina egunak pasa eta pasa, ez zen gaixoen zerrenda inoiz amaitzen, eta nahiz eta harro egon batzuengatik egindako lanagatik, beste batzuk ere bidean utzi behar izan genituen.

Nire lana, erizain lanak egitea zen, baina asko gustatzen zitzaidan gaixotutako umeak bisitatzea joatea. Haien artean, Fatma izeneko neska bat zegoen. Heldu zen lehen egunetik esan zidaten bakar-bakarrik bizi zela, eta estu-estu heltzen ninduen, bere ama izango banintz bezala. Erreduraz beteta zegoen neskatila, eta bere aurpegiak mina irudikatzen bazuen ere, momentu guztietan zuen irribarrea ahoan, nabaria zen poza, bizitzeko gogo.

Seguru nengoen bizirik aterako zela, baina bazirudien berataz maitemindurik nengoela, ez nuen bakarrik uzteko gogorik.

Martarengana hurbildu nintzen:

- Kaixo Marta!
- Kaixo maitea! Zer moduz zabilta? Erabat pozik ikusten zaitut Fatmarekin, badirudi inoiz eduki ez duen ama zarela.

Nik esandakoari kasurik egin gabe, zera esan nion:

- Marta, Fatma adoptatu nahi dut, eta nirekin batera Euskal Herrira eraman.

Martak bazekien posiblea zela, baina erabat konplikatua zela ere bazekien.

Lehenbailehen gurasoei deitu nien, eta pentsatutakoa kontatu nien. Eskerrak aitarekin dena konponduta zegoela, eta nitaz harro sentitzen zela. Nahiz eta arraroa iruditu, gurasoek nigan konfiantza jarri zuten, eta edozertan lagunduko zidatela esan zidaten.

Martak emandako argibideen pausuak jarraitu nituen heinean, azkena ez, baina zailena heldu zen. Ikerrekin hitz egin beharra neukan, ea aita izateko prest zegoen galdetzeko:

- Kaixo Laztana, zer moduz Afrika parte horretatik?
- Hemendik oso ondo, baina proposamen bat egiteko deitu dizut, ez dakit gustatuko zaizun baina...
- Ei, Maddalen, ez zaitez urduri jarri, eta bota, bota beharrekoa.

- Ea... Ospitalean ibili naizen aste hauetan, Fatma izeneko neska bat ezagutu dut, eta... zera... etxean, nola ġada bakarrik bizi garen eta...

Pentsatuko duzue ez zela ondo irten, baina aitatzok, konfiantza osoa ġarri zuen amatxorengan, eta paperak eta Martak emandako argibide guztiak ġarraitu ondoren, Euskal Herrira etorri nintzen, eta hemen bai, merezi nuen familia aurkitu nuen.

Hau izan zen amatxok orain dela bi urte kontatu zidana, antza denez horrela iritsi nintzen hona. Eta azken bi urteetan ere hurbildu izan naiz nire lurralde ederretara, Saharara.

Orain, igande guztietan aiton-amonekin bazkaldu dezaket, izeba Amaiarekin ġoan naiteke erosketetan, nire neba-arreba Nora eta Oihan-ekin egon naiteke... Libre izan naiteke, merezi dudan bezala, iragan beltz hura zapalduz.

• • • • •
“Iragan beltz hura zapalduz”
Arrate Ģaztelu Agirre
14 urte - Larrabetzu
2011 - D kategoria
1. saria
• • •

Hilezkortasunaren bila

Bazegoen behin, Madriden, mutil bat alaia, jatorra eta gauza berriak egiteko beti prest zegoena. Egun batean, ordea, gaixotasun bat hartu zuen, oso arraroa, medikuek ere ez zekitena zer zen. Baina gauza bat argi zeukaten denok: gutxika, gutxika, hiltzen joango zela.

Baina lkerrek, horrela deitzen baitzen, ez zuen hil nahi, gauza berriak probatu nahi zituen eta ikusita medikuek ezin zutela ezer egin, magoak bisitatu zituen, liburu zaharrak irakurri eta hainbat kondaira entzun. Orduan enteratu zen, Turkiako herri txiki batean iturri magiko bat zegoela eta hainbat gaixotasun sendatu ahal zituela. Horregatik, bitan pentsatu gabe, Turkiara zihoan lehenengo hegazkina hartu zuen, bere gaixotasuna sendatuko zelakoan. Hara joan, iturri hori topatu eta ahal zuen ur guztia edan zuen. Bueltan medikuarengana joan zen sendatu zitzaion esperantzarekin, baina ez zen horrela izan. Egun pare bat egon zen etxean etsita, baina hil egingo zela gogoratzerakoan berriro hasi zen bilatzen. Egun gutxitara kondaira bat entzun zuen Indiako elefante batena. Bere listuak gaixotasun gehienak sendatzen zituen eta orduan lker berriro animatuta, Indiarra joan zen. Elefantea topatu zuen, baina elefanteak esan zion bere urrezko erlojua eman behar ziola trukean. Azkenean erlojua eman eta listua lortu zuen. Edan zuen eta askoz hobeto sentitu zen, baina ez zen izan sendatu zelako. Orain bai etsituta etxera joan zen eta aste oso bat egon zen bertatik irten gabe. Egun batean, ordea, etxeko txirrina jo zuten eta gizon misterioitsu bat agertu zen. Gizonak horrela esan zion:

- Lasai, ez beldurdu, zu laguntzera nator eta hilezkortasuna topatzen lagunduko dizut.
- Benetan?

- Bai
- Ba, sartu, sartu lasai.
- Bueno, badago Euskal Herrian herri txiki bat, bi alde dituen.
- Zer?
- Bai, bai. Alde bat normala da eta beste aldean deabruak eta izaki magikoak daude.
- Segi, segi mesedez.
- Ba, deabruak zure hareazko erloñua dute, zure bizitzarena, eta zuk badaukazu hareak gutxi dagoenean buelta eman ahal diozu nahi duzun arte bizirik jarraitzeko.
- Baina, benetan?
- Baietz, baina azkar zuk ez duzu hare askorik eta!

Orduan korrika trena hartu zuen Euskal Herrirantz. Herri misterioitsu hortara heldu zen eta bai, arrazoi zuen, bazegoen alde bat jendez bete denak barrezka eta beste bat iluna eta ez zen inor ikusten. Egia esan beldur pixka bat ematen zuen, baina haraino heldu ostean bere beldurrak gainditu behar zituen.. Pasatu zen, alde maltzurrera eta minutu pare batzuetara deabru bat agertu zitzaion.

- Zer nahi duzu? -galdetu zion deabruak.
- Hiiiilezkooortaaasususunaren bibila nanator- saiatu zen esaten beldurtuta.
- A, bai? Ba hartu - esan zion deabruak.
- Benetan? Probarik pasatu gabe ez ezer?-lkerrek ezin zuen sinetsi.
- JaJaJaJaJaJaJaJaJaJaJaJaJaJaJaJa! Ez, ez, zuk ere trukean zerbaite eman behar didazu.
- Zenbat diru nahi duzu?

- Ez dut nahi zure dirurik, gauza sinpleago bat. Ez maitemintzea. Maitemintzen bazara zure bila joango naiz zu hiltzera.
- Hori ezin dut egin! Maitemintzea munduko gauzarik politena da!
- Edo bizitza edo maitasuna.

Orduan lkerrek zeukan amorrugatik, erloñua eskuetatik kendu, potroetan ostiko bat eman eta korrika hasi zen. Deabruak oihu handi bat egin zuen eta bere atzetik abiatu zen. Azkenean beste aldera pasatzea lortu zuen makil bat hartu eta indar guztiekin bihotzean sartu zion.

Orduan deabrua desagertu egin zen eta lker bizirik geratu zen.

2011 urtean, lkerrek 99 urte zituelarik eta imajina ditzakezen gauza guztiak eginik, hil egin zen, Euskal Herriko herri txiki batean.

• • • • • • • • • •

“Hilezkortasunaren bila”

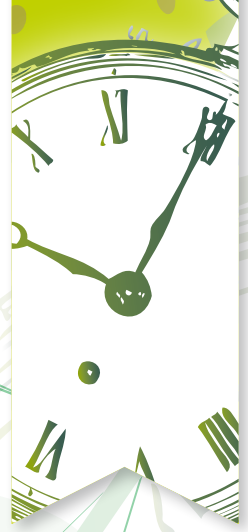
June Furundarena Artesano

14 urte - Larrabetzu

2011 - D kategoria

2. saria

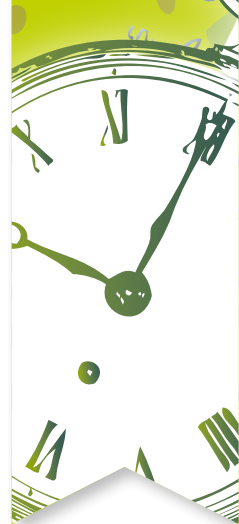
• • •

Txorierriko ipuin bilduma

2012.urtea

Txakur Beldurtia

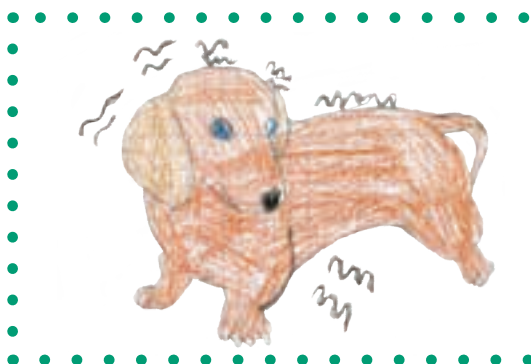
Behin batean Txorierriko baserri batean txakur beldurtia bizi zen. Baserri handia eta oso zaharra zen.

Ez zen inor bizi gure txakur beldurtiaz gain. Baina txakurrak pentsatzen zuen mamuak bizi zirela.

Ilargia zeruan zegoenean hots arraroak entzuten zituen. Haizea entzuten zen hormetatik sartzen, norbait zoruko egurra zapaltzen, ateen danbadak.... Txakurra dardarka hasten zen, buztana hanken artean sartu eta armairuan ezkutatzen zen. Barruan bere buruari esaten zion:

– Zergatik beldurtzen naiz? Mamuak ote dira?

Armairuaren barruan denbora luze ematen zuen.

Egun batean goseak eta aspertuta zegoen armairuan eta irtetea erabaki zuen.

Artez irten zen, muturra gora eta aurrera begira. Kanpora irten zen hezurra bilatzera. Baratzean zuloa egin eta hezur gozoa aurkitu zuen.

Ahora sartu eta kriski-kraska jan zuen. Tripa beteta baserria goitik behera aztertzea erabaki zuen. Sukaldean eta kortan ez zuen ezer arrarorik ikusi. Eskaileretan gora joan zen logeletara. Armairu bat zabaldu eta mamua ikusi zuen.

Biak korrika hasi ziren oihuka, eta berriro ere ezkutatu ziren armairu batean. Dena ilun-ilun zegoen, ez zen ezer ere entzuten, arropa zikinaren hatsa zegoen. Ondoan dardarka zegoen norbait.

- Nor zara? – galdetu zuen txakurrak.
- Uuuuuuuuu! – erantzun zuen mamuak.

Biak armairu berean zeudela konturatu ziren. Atea bultzatu zuten irteteko, baina trabatuta zegoen. Biek oihuka jarraitu zuten nekatu ziren arte.

Txakurrak irten nahi zuen, eta ideia bat bururatu zitzaion. Beldurrez galdetu zion mamuari:

- Zergatik ez zara sarrailatik irteten eta atea zabaltzen?

• • • • •

“Txakur beldurtia”

Oier Txasko Aiestuy

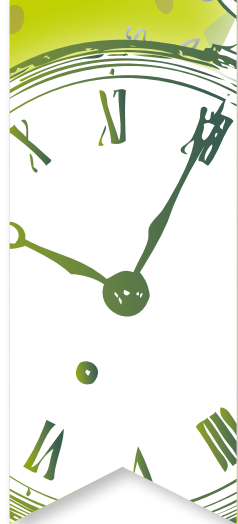
7 urte – Derio

2012 – A kategoria

1. saria

• • •

Lubiri

Lubiri naiz. Zazpi urte dauzkat. Nire lagunak inurriak dira. Hondartzan, parkean, eta eskolan olgetan ibiltzen gara.

Oso itsusia naiz. Ez daukat flekilorik. Begiak txiki-txikiak dira. Sudur borobila eta laranja. Ahoa handia eta hortzak ertainak, saguarenak bezalakoak.

Niri pianoa jotzea gustatzen zait. Inurriek ez dute jotzen bakarrik begiratzen didate.

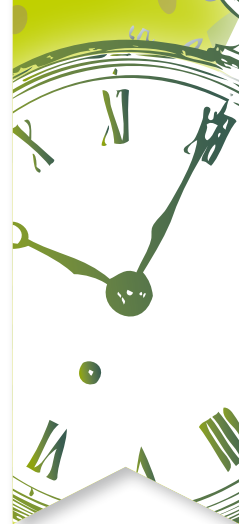
Agur

• • • • •
“Lubiri”

Irati Gañán Rodríguez
5 urte – Larrabetzu
2012 – A kategoria
2. saria
• • • • •

Lamiak

Aspaldian bazegoen Pepito deitzen zen astronauta ausart bat. Behin astronauta hori ilargira joan zen. Dena prestatu ostean, ilargirantz abiatu zen. Ilargira ailegatu zenean norbait zegoen han. Orduan astronautak pentsatu zuen “bueno, gaua pasatuko dut eta bihar ikusiko dut nor den hori”.

Hurrengo egunean pertsona harengana joan zen. Zelako susto ederra hartu zuen! Ez zen pertsona bat, lamiak asko baino. Astronautak ez zuen sinesten eta esan zuen beldur apurtxo batekin:

- Kaixo. Benetako lamiak zarete?
- Bai, noski lamiak garela. Ahate hankak dauzkagu, beti orrazten gabiltza...
- esan zuten lamiak. - Eta zu nor zara, bada?

Astronautak ez zuen esan nahi astronauta bat zela eta orduan, Pepito deitzen zenez, erantzun zien:

- Ni Pepito naiz.

Eta ez zuen ezer gehiago esan.

Gauean ezagutu zirenean apurtxo bat, astronautak galdetu zien:

- Zuek ez zineten egon behar erreketan?

Lamiak esan zuten orduan:

- Istorioa oso luzea da, gu erreketako lamiak gara. Istorioa kontatuko dizugu. Egun batean erreketan bainatzen egon ginen, baina bat-batean,

zurrunbilo bat egon zen. Gu ezin izan ginen irten uretatik, eta zurrunbiloak itsasora eramán gintuen. Egun batzuk pasatuta itsasoan haizete bat egon zen, eta orain, hemen gaude, ihes egin ezinik.

Astronautak gau osoa eman zuen lamiez pentsatzen, baina ez zuen topatu modurik lamiak errekará bueltatzeko.

Bat-batean obni bat agertu zen. Barruan estralurtar bat zegoen. Astronautak galdetu zion:

– Ahal dítuzu eramán lamiak Lurrera, eurek dakiten erreka batera?

Estralurtarrak erantzun zion:

– Ommm, Ommm,Ommm!!!

Lamiek ez zioten ulertzen, baina astronautak bai ulertu ziola." Ez dizut ulertzen" esan nahi zuen.

Ostean astronautak erantzun zion estralurtarrari:

– Ez da ezer gertatzen.

– Ommm, Ommm,Ommm!!! – erantzun zuen berriro estralurtarrak.

Halako batean lamia bat ume bat edukiteko zen eta esan zion astronautari:

– Lagundu ahal diguzu etxe bat egiten? Ume bat izateko naiz, eta oso gutxi falta da.

Astronautak erantzun zuen:

– Noski egingo dudala, baina egurra behar da. Goazen nire ontzira, uste dut egurra daukadala. Hemen dago egurra.

Orduan etxea egiten hasi ziren eta pis-pas batean amaitu zuten.

Handik lasterrera lamiatxoa jaio zen. Oso polita zen, benetan. Ile horiduna, ahate hankaduna...

Lamiek erre kara bueltatu nahi zuten beren lagunei lamiatxoa erakusteko.

Azkenean astronautari pozaren-pozez ideia bikaina bururatu zitzaion. Ideia zen egindako etxea ontziari lotu, lamiak etxean sartzea eta lamiak euren erre kara bueltatzea. Lamiei ideia asko gustatu zitzaenez hori egin zuten. Ailegatu zirenean beste lamia guztiak lamiatxoa ikusi nahi zuten. Astronauta luzaroan egonda lamien artean lamia bihurtu zen bera ere, eta eurekin geratu zen.

Eta bat, bi, hiru, lau ipuin hau amaitu da gaur.

• • • • •

“Lamiak”

Nahia Jiangmei Dios Bilbao

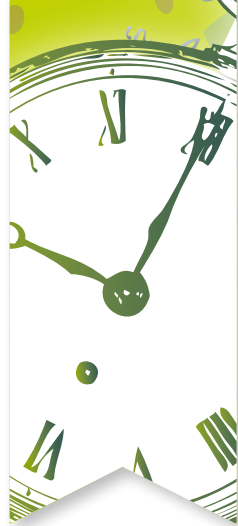
9 urte – Lezama

2012 – B kategoria

1. saria

• • •

Gaur gabon

Euskal Herrian, Gorbeia izeneko mendi baten puntan gure Olentzero bizi da. Egurrezko eta harrizko etxe polit handi batean bizi da, bere emaztearekin.

Bere emaztea Pantxika deitzen da. Bi astotxu dituzte Beltz eta Txiki deitzen dira. Txakurra Lagun deitzen da. Gure Olentzero, Patxi deitzen da. Guztiak oso pozik bizi dira. Urte osoan gure Olentzerok eta bere emazteak, lan handia egiten dute. Lehenengo Euskal Herriko ume guztien gutunak bildu egin behar dituzte bere astotxuen laguntzarekin. Hori egin eta gero Pantxikaren laguntzaz gutun guztiak irakurri behar ditu. Gero jostailuak egin behar ditu Euskal Herriko etxe guztietarako.

Gure istorioa 2012ko abenduaren 19an hasten da.

Olentzerok eta Pantxikak egun horretan opari guztiak prest utzi zituzten bere etxean, gero ume guztiei banatzeko. Oso nekatuta zeuden eta ohera joan ziren.

Pantzika eta Olentzerok lo egiten zuten bitartean, iratxo maltzurak bere etxean sartu eta opari guzti guztiak lapurtu zituen. Hurrengo goizean Olentzero eta Pantxika esnatu zirenean opariak ikustera joan ziren eta opariak desagertu ziren.

Olentzero oso triste jarri zen zeren eta orain ezin zizkieten umeei opariak banatu. Ume guztiak oso triste jarriko ziren oparirik gabe. Biak goiz goizetik etxetik irten ziren, Gorbeia mendi guztia oinez ibiltzen hasi ziren oparien bila.

Bidetik eta asko ibili eta gero basurde batekin topatu ziren:

- Egun on Basurde Jauna. Ez duzu hemendik ikusi opari multzo handi bat? Galdetu zion Olentzerok.
- Ez hemendik oso lasai egon da gaua eta ez dut ezer ikusi.

Olentzerok basurdeari opariak lapurtu egin zituztela kontatu zion.

Basurdea oso triste geratu zen eta Olentzerorekin joan zen opariak bilatzera.

Ordu batzuk menditik ibili eta gero opariak topatu gabe untxi txiki batekin topatu ziren.

- Untxitxu ikusi duzu hemendik opari multzo handi bat?
- Ez hemendik ez dut ezer ikusi. Erantzun zion untxiak.

Untxia ere Olentzerorekin joan zen opariak bilatzera. Iluntzen ari zen eta opariak ez ziren agertu. Olentzero, Pantxika eta animaliak Olentzeroren etxera joan ziren. Gau osoan pentsatzen egon ziren. Zer egin umeak bere jostailuak aurkitzeko.

Hurrengo goizean esnatu zirenean Olentzero konturatu zen basurdeak, untxiak astoak eta txakurrak etxean ez zeudela. Orduan Olentzeroren atean jo zuten eta zabaldu zuenean animalia pila bat agertu ziren, basurdeak, astoak, txakurrak, untxiak, txoriak, mendiko animalia guztiak. Animaliek pentsatu zuten guztien laguntzaz jostailuak berriro egin ahal zituztela. 3 egun bakarrik falta ziren abenduaren 24ko gauerako. Animalia guztiak, Olentzero eta Pantxika lanean hasi ziren jostailuak egiten.

Batzuk panpinak egiten, besteak suziriak, besteak opariei papera ipintzen. 2 egun eta gau lan egin eta gero opariak prest egon ziren eta guztiak oso nekatuta lo egitera joan ziren.

Abenduaren 24a heldu zen. Guztiak oso pozik esnatu ziren .

Pantxika eta Olentzerok animaliei eskerrak emateko gosari gozo bat prestatu zuten. Gosaldu ostean Olentzerok astoak eta opariak hartu zituen. Lan handia zuen opari guztiak banatzeko.

Gau osoan lan egin eta gero...

Abenduaren 25 goizean ume guztiek opari pilo bat zeukaten zuhaitzaren ondoan.
Bukaera

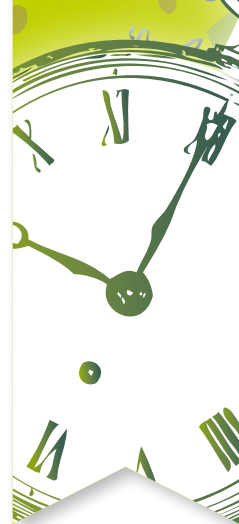
Gaur Gabon Guztioi.

Musu bat Olentzero

.....
"Gaur Gabon"
Iria Valiño Zalbide
9 urte – Zamudio
2012 – B kategoria
2. saria
.....

Sare eta atsoa

Bazen behin, orain dela urte asko Gipuzkoako herri txiki eta polit batean, bost urte zeuzkan neskato bat. Neskatoa Sare deitzen zen, baserri txiki eta zahar batean bizi zen, bere familiarekin. Baina nahiz eta baserria zaharra izan, beti zegoen loreekin dotore apainduta. Adibidez: leihoetan krabelinak zeuzkan leihoak zabaldu orduko usain miresgarria zetorren, balkoietan arrosa ipotxak eta baratze ondoan liliak.

Egun batean bere familiarekin haserretu ondoren, Sare etxeko atarian eseri zen negarrez. Atariko aulkian eserita eta negarrez zegoela, atso bat hurbildu zitzaion eta zer gertatzen zitzaion galdetu zion. Sarek gertatutakoa kontatu ondoren atsoak istorio bat kontatu zion.

- Begira Sare, ni txikia izan nintzenean nire familiarekin haserretu nintzen eta etxetik ihes egin nuen, gauak eta egunak pasatu nituen etxetik kanpo, ez neukan janaririk... gauetan lo egiteko oherik ere ez, hotza egiten bazuen zuhaitz ondoan babesten nintzen eta horrela egon nintzen hiru egun.

Atsoa isildu zen eta orduan Sarek galdetu zion:

- Hori da istorio guztia?
- Ez - erantzun zion atsoak, begiak negar anpuluez beteta.
- Begira Sare, laugarren egunean esnatu nintzenean, nire ondoan emakume eder eta polit bat zegoen kantari, ez nuen ezagutzen abestia baina oso alaia eta gozoa zen bere ahotsa. Horrelako batean, emakumea isildu zen eta galdetu zidan zer egiten nuen baso hartan bakarrik.

Kontatu nion nire familiarekin haserretu ondoren etxetik ihes egin nuela, berak orduan esan zidan basoa ez zela neskatzeko lekurik onena eta eskutik hartu eta zelai batera jaitsi ginen. Zelaia lorez beterik zegoen, loreak hori kolorekoak ziren, oso handiak eta politak. Bertatik erreka bat pasatzen zen, eta han zeuden untxiak, txoriak eta animalia pila bat ura edaten.

Gu ere ura edan ondoren, zelaiko lorategirantz abiatu ginen eta han zelaiaren erdian, lore potolo eta polit haien artean, emakumeak labana batekin lore batzuk ebaki eta ohe bat egin zidan.

- Begira zuk egin lo hemen eta deskantsatu. - Esan zidan emakumeak. Esnatu nintzenean han zegoen emakumea niri begira.
- Egun on - esan zidan .
- Egun on - erantzun nion.
- Zelan zaude, ondo deskantsatu duzu?
- Bai emakume, oso ondo nago eta asko deskantsatu dut.
- Begira zure etxean zure zain egongo dira eta ni etxera bueltatzeko ordua dela uste dut.

Baietz erantzun nion, eta berak lagundu zidan bide osoan, nire etxea ikusi arte.

Agurtu ginen besarkada eta musu handi batekin eta eskutik heldu eta hauxe esan zidan:

- Begira, zorro hau zuretzako da. Barruan lore bat dago, etxera heltzen zarenean etxeko atean eskegita jarri eta ikusiko duzu zelan lagunduko dizun etxekoekin ez haserretzen gehiago, eta zoriontsu izaten.

Egia esan zidan; egun batean amarekin haserretu ondoren, lorea zegoen lekura begiak itxita jarri nintzen, eta bat-batean emakumearen aurpegia ikusi nuen. Oso alai eta lasai zegoen, eta nire amarekin neukan haserrealdia desagertu zen.

- Begira Sare - esan zion atsoak. Eta bere gona azpitik zorro bat atera zuen.
- Nik ez dut behar zorro hau, eta uste dut zuri on egingo dizula.

Eskerrak eman zizkion Sarek, begiak zabal-zabal eginda eta atsoak besarkada eta musu handi bat eman zion. Atsoa urrundu zen Sareren baserritik. Sare atariko aulkian geratu zen eserita denbora pila bat. Horrelako batean amaren deia entzun zuen eta Sare korrika bere amarengana abiatu zen, pasatutako guztia kontatzera.

Sarek bere istorio guztia kontatu ondoren ama barrezka hasi zen, eta esan zion:

- Sare hori da zuk daukazun imajinazioa!!. Beti gauzak sinestezinak eta gezurrak asmatzen.

Orduan Sarek atsoak emandako zorrotik lorea atera zuen eta bere amari erakutsi zion. Ama aho zabalik geratu zen eta lorea ikusitakoan, Sarek kontatutako guztia sinistu zuen.

Bien artean erabaki zuten baserriko atarian jarriko zutela atsoak emandako lorea.

- Badakizue zer motatako lorea zen?
- Euskal Herriko Eguzki lorea.

Sare eta bere familia kontakizun honetatik aurrera oso zoriontsu bizi izan ziren.

Hala bazan edo ez bazan zoriontsu bizi nahi baduzu jarri ezazu Eguzki lore bat zure etxeko atarian.

• • • • •

“Sare eta atsoa”

Aiuri Busket

10 urte – Lezama

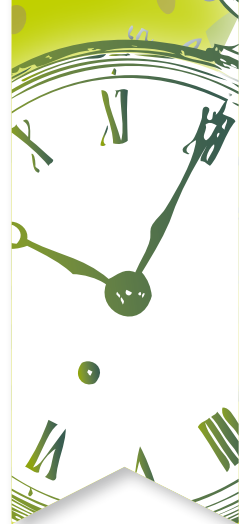
2012 – C kategoria

1. saria

• • •

Aitor eta Sugarren istorioa

Orain dela urte asko, bazegoen familia bat oso pobrea zena. Familia hori, aita Jose, ama Maite eta seme Aitorrek osatzen zuten. Aitor 11 urteko mutiko bat zen. Aitorrek bere ama zaintzen zuen, gaixorik zegoen eta. Aita aizkolaria zen. Aitorrek dirua, janaria,... lortzen zuen familia mantentzeko.

Egun batean Aitor basora joan zen ehizatzerara eta arkua eskuan zuela, arrautza berezi eta arraro bat ikusi zuen, hurbildu egin zen eta arrautza urdina eta laranja zenez, badaezpada ez hartzea pentsatu zuen. Hurrengo egunean ehizatzerara joan zen berriro eta arrautza ikusi zuen, berriro hurbildu eta mugitzen ikusi zuen, hartzea pentsatu zuen eta hartu zuen. Aitor etxera heldu zenean, gurasoei erakustea pentsatu zuen eta gurasoek ikusi zutenean harrituta geratu ziren. Gurasoek bueltatzeko esan zioten baina Aitorrek ez zuen kasurik egin.

Aitor gau eta egun egon zen arrautza zaintzen. Baina egun batean arrautzak pitzadura txikitxo bat zuela konturatu zen; eta egun batzuk geroago, arrautzak gero eta zulotxo gehiago zituela konturatu zen. Handik gutxira, arrautza apurtzen hasi zen eta dragoi txiki bat jaio zen! Aitor harrituta geratu zen.

Aitor lagun guztiei kontatzera joan zen baina inork ez zion sinetsi. Eta etxera joan zenean dragoi txikia ikustera, dragoia ez zegoen. Aitor larritu egin zen eta basora joan zen ia bertan bazegoen ikustera, baina zoritxarrez ez zegoen.

Amarengana joan zen galdezka:

– Ama, ama ikusi ahal duzu dragoi txikia?

- Zer? Dragoi txiki bat duzula?
- Bai, ikusi al duzu?
- Ez, baina aítak esan du animalia arraro bat salduko edo aítalduko genuela.
- Zer!!! -esan zuen larrituta-.

Aitor oso-oso urduri áartzen ari zen.

- Baina, baina non dago aita? -esan zuen Aitorrek.
- Herrira áoan da.

Aitor korrika áoan zen herrira eta aita ikusi zuenean:

- Aita! Aita!
- Kaixo Aitor! Zer gertatzen zaizu?
- Non ikusi duzu animalia hori?
- Zure logelan.
- Baina... zer egingo duzu?
- Saldu.
- Zergatik?
- Oso arriskutsua delako.
- Bai zera!

Aitor aitaren atzetik áoan zen triste. Aitor eta bere aita, denda batera heldu ziren. Josek, dragoia eta bere kaiola kaxa handi baten gainean ipini zituen, eta Jose dendariarekin hizketan egon zenean, Aitorrek kaiola hartu eta ospa egin zuen. Josek dendariari erakusteko buelta eman zuenean, han ez zegoen dragoirik. Jose oso haserre áarri zen.

Aitor bere etxe ondoko basora heldu zenean, lurrean áesarri eta dragoia besoetan hartu zuen. Dragoia eztulka hasi zen eta eztularekin bat sugarrak botatzen zituen. Aitor berarekin hizketan hasi zen:

- Eztula daukazu eta sugarrak botatzen dituzu... Sugar deituko zaitut!

Hurrengo goizean, Aitorrek opil batzuk hartu eta dragoiarengana áoan zen. Aitorrek opilak aurrean utzi zizkion eta dragoiak lehenengo usaindu eta gero áan egin zituen:

- Egunon Sugar, zelan daude opilak? Gozo, ezta?

Arratsalde horretan, Josek, Aitor eta Sugar elkarrekin áolasten ikusi zituen eta zera esan zion:

- Aitor! Zatoz ona!
- Zer aita?
- Non dago dragoia?
- Zer dragoi? Nik ez dut dragoirik!
- Eta zer da atzean daukazun hori?
- Aaah! Sugar...

Aitorrek dragoia hartu eta baso barrura sartu zen korrika eta aita haserre bere atzetik zihoan. Aitorrek bere aita atzean ez zegoela ikustean, gelditu egin zen. Lehengo bidea hartu baino arinago, Aitorrek arriskua sumatu zuen, baina bidera bueltatu zen. Etxera heldu zenean, Aitor bere logelara sartu zen eta dragoia ohe azpian sartu zuen opil batzuen ondoan.

Handik gutxira Aitor basorantz abiatu zen baina ohikoa ez zen zerbait entzuten zuen. Ez zekien zer zen. Leku horretara heldu zenean ez zuen ezer ikusi, baina orro handi bat entzun zuen. Aitor beldurraren beldurrez etxera bueltatu zen. Baina dragoia hartzen bazuen eta basora bueltatzen bazen, orroa egin zuen animalia agertuko zen. Orduan, Aitorrek dragoia hartu zuen eta baso barrura sartu zen.

Leku horretara heldu zenean, Sugar lurrean utzi eta minutu batzuk geroago dragoi erraldoi bat agertu zen eta orroka hasi zen:

- Grrrrrrr!!!!!!!
- Zelako beldurra!!
- Ez eduki beldurrik Aitor. Ni Sugarren ama naiz.
- Baina, baina... zelan hitz egiten duzu? Eta zergatik dakizkizu gure izenak?
- Dragoi magikoa naizelako Aitor. Ni Zaragona deitzen naiz. Eskerrik asko Sugar zaintzeagatik.
- Ez horregatik! Baina joan egin behar zarete?
- Bai.
- Zergatik?
- Gizakiak ezin gaituelako ikusi. Baina tori txistu hau. Sugar ikusi nahi duzunean etorri hona eta putz egin. Sugar etorriko da zu ikustera. Agur!!!
- Agur!!!

Aitor etxera bueltatu zen eta aita ikusi zuen itxaroten. Aitor aitarengana joan zen eta hitz egiten hasi zen.

- Aitor, non dago dragoia? esan zuen Josek.
- Joan da.
- Zelan joan dela?
- Begira, istorio bat kontatuko dizut, niri eta Sugarri gertatu zaiguna: arrautza aurkitu nuenean...

Aitor istorioa kontatzen hasi zen eta istorioa kontatzen ari zen bitartean Aitorrek orro bat entzun zuen eta dragoiak sua ahotik bota zuen. Orduan su hori Aitorren etxeraino heldu zen eta suak Aitor ukitu baino lehenago Aitor bere ametsetik esnatu zen, baina istorioa ez zen horrela amaitu, txistua eskuan zuela konturatu baitzen.

• • • • •
“Aitor eta sugarren istorioa”

Leire Martín

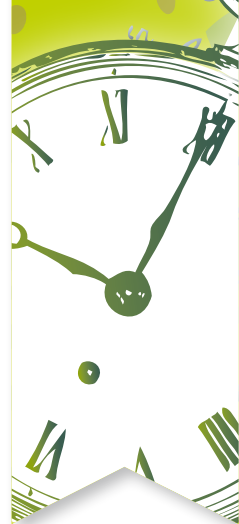
10 urte – Larrabetzu

2012 – C kategoria

2. saria

• • •

Urtebetetze berezi bat

Esnatu naiz. Erdi lo nago oraindik, anestesiagatik. Ama eta medikua hitz egiten ari dira. Aste guztietan egiten didaten "azken" froga hori izan da. Hauek dira minbiziak pasatzen dituen bideak, beti berdin. Nire ama ez da beti eduki dudana hori, nabaritzen dut. Ahotsa ere aldatu zaio, ezkutatzen saiatzen bada ere, ezinezkoa da, nabaritzen dut. Orain ez ditu atzazalak margotzen ezta bere estilismo polit horiek jartzen ere. Bere begiak goibel daude, hondoratuak.

Hemen orduak, egunak, asteak, hilabeteak berdinak dira. Telebistako saio guztiek berdinak dirudite. Goizean pasillotik igarotzen den karrito soinu berdinak esnatzen nau, goizero. Atea zabaltzen da, soinu berberagaz, eta aurpegi berberak, egun ona ematen dit. Mariaren aurpegia bada edo Ainhoarena, ala Isabelena bada ere, niretzako aurpegi berdinak dira.

Gustatuko litzaidake lehen neukan bizitza hori edukitzea, nire lagunekin eskolara joatea, eta Irati eta Mainerrekin barre horiek ateratzea.

- Helene, esnatu zara maitea, zelan zaude?
- Ama, ez kezkatu, ondo nago. Benetan berriz ere ilea aterako zait?

Txarren eramaten dudana gauza, nire ile argi hori, nola jausten ari zaidan xerloka, egunero pixka bat gehiago ikustea da.

- Helene, pitxin, esnatu!
- Aaa, aita kaixo. Ze ordu da? Jan dut?
- Maitia, badakizu ze egun den gaur? Zure urtebetetzea da!
- Aaa bale, badaukat 13 urte.
- Sorpresa bat ekarri dizut. - Portatila ateratzen duen bitartean.

Bat-batean, pantailan nire lagun mina atera da, Leire, eta nire falta zeharo nabaritzen duela kontatzen dit (berak baleki...) eta asko maite nauela. Hitz horiek... bera nire ondoan egongo balitz bezala sentitzen dut.

Gero, Unai eta Andoni atera dira, beti bezala, beraiek batera irribarre bategaz hitz egiten eta irribarre handi bat ateratzen didaten gauzak esaten. Barrezka nago, algaraka, eta begietatik tantak jausten. Barrezka eta tanten artean.

Bideoari esker bizitzeko gogo sortu zait berriz ere, eta pertsonarik zoriontsuena naiz, inoiz eduki ez dudana bizitzeko gogoagaz!

– Eta, gure oparia ere badaukazu. Helene, asko gustatuko zaizu!

Nire oparia zabaltzen dudana bitartean, zortzi begi ikusten ditut niri begira, pozez ni horrela ikusteagatik.

– Argazki kamera bat! Canon bat! Pasatu zarete! Eskerrik asko!

Canon bat, maitemindu egin nau! Dena ateratzeko gogo dut, kamerarekin kalera ateratzeko eta bizitzeko gogoarekin, bizia eta galdu dudana denbora berreskuratzeko.

Nire logela opariz bete da, opari polit askoz!

Azkenean, izugarritzko eguna izan da, ez beste egunak bezalakoa, orain poza nire gorputzean dago, mila gauza egiteko gogoarekin.

Zure bizitza bizi topera, bizitzeko gogo eduki beti, bizitza bakarra dagoelako.

“Urtebetetze berezi bat”

Silvia Peña Ullaran

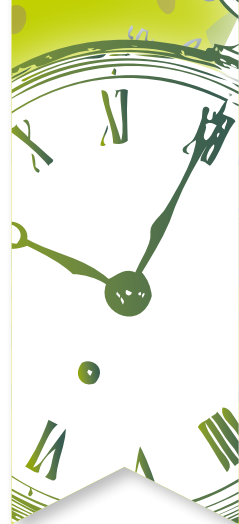
13 urte – Derio

2012 – D kategoria

1. saria

4 Fantastikoak

Behin batean, zeruan, hodei eta ostadar artean zegoen gaztelu batean, neska bat bizi zen. Neska hori mamu bat zen, Julie zuen izena eta ilea horia zuen.

Leku eguzkitsu eta berde batean berriz, mutil bat bizi zen; mutil horrek zaldien gorputza eta pertsonon burua zituen. Bere izena Max zen eta ikusmen goxoa zuen.

Egun euritsu batean, Julie, hondartzara joan zen uretan bainatzera eta haretan etzatera. Egun horretan, mamuak, ipuinetako moduko pertsonaia bat ikusi zuen, iratxo bat. Harekin hizketan hasi zen:

- Nola duzu izana? - Juliek.
- A was su bi? Iratxoak.
- Izena. - berriro Juliek.
- Okotsi - erantzun zuen.
- Eta non bizi zara lagun?
- A mitxi pitxi uhata.
- Ez dizut ezer ulertzen! - Zarataka mamuak.

Orduan iratxoa, ixilik geratu zen. Momentu batean atertu egin zuen eta han geratu ziren iratxoa eta mamua hondartzan, hitz egiten, batak besteari ulertu gabe.

Orduan, beste aldetik, Max heldu zen hondartzara. Okotsi Julierekin ikusi zuenean, hara joan zen eta esan zuen:

- Kaixo!

Iratxoak erantzun:

- Awisi.
- Ez dut ezer ulertzen! - Julieek aspertuta.

Beraz, Maxek erantzun zuen berak erakutsiko ziola hizkuntza. Orduan, erakutsi zion eta denak joan ziren basora. Basoa mundua zen. Basoan, zuhaitzek kantatu egiten zuten eta Okotsik esan zuen izututa:

- Zuhar okke sinu grrarataz du.

Momentu horretan, adar bakarreko zaldi bat agertu zen bere ortzadarrarekin, barreka, pozik eta alai; hark zuen ukimen leuna. Adar bakarreko zaldiari izena galdetu zioten eta erantzun zuen Sily deitzen zela. Sily entzutean, basoko landareak eta loreak, alde batetik bestera hasi ziren dantzan. Hauek izututa, Silyren gainean jarri eta zerutik hegan joan ziren. Mundu desberdinak ezagutu zituzten eta mundu batera heltzen zirenean Okotsik esaten zien garrasika:

- Txokolate mundua! Begira ze zapore goxoa! Txokolatea surfeatzen! - Ikasi zuen euskaraz hitz egiten.

Mundu hauek ezagutu zituzten: algodoiena, arrosa usainarena, ostadarrena, koloreak dantzan zeuden lekua, animalia arraroena...

Okotsi, Max, Julie eta Sily mundu batetik pasatzen zirenean, bertakoek oihukatzen zuten:

- Hor datoz 4 fantastikoak

“Lau fantastikoak”

Naia Legarreta García

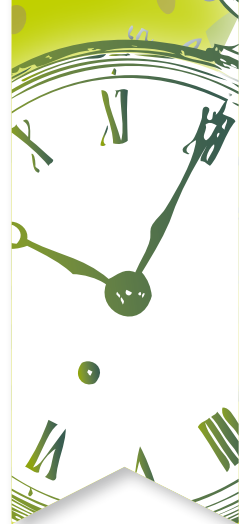
12 urte - Mungia

2012 - D kategoria

2. saria

Jeinuaren zirikada

Egun euritsua eta hotza zen, Domu santu eguna. Etxeko berogailua piztuta epel-epel nengoen etxean. Euriari begira aspertuta, zer egin ez nekiela, etxearen alde batetik bestera nenbilen zeregin bila.

Eta bat-batean bera agertu zen. Sukaldeko egutegitik zintzilik harrokeriaz begiratzen zidan. Duela aste bi jasotako esku-orriari hobeto erreparatu nion. Txorierriko 15. ipuin lehiaketaren esku-orria zen. Han agertzen zen jeinu urdinak xaxatu egiten ninduen behin eta berriro “Ezetx ausartu”, “Ezetx ausartu” esanda. Mesprezu aurpegiak neure barruko harrokeria piztu zuen, eta ume moko pipertuaren antzera ordenagailua piztera joan nintzen.

Jeinuak ipuina idazteko erronka egin zidan. Neuk erronka onartu. Begiradak akuiluaren zirikada eragin zidan, eta nik, idiaren papera hartuta aurrera egin nuen. Probalekua logela, eta harria ipuina idatzi behar izatea. Bultzaka hasi nintzen, baina nahiz eta saiatu neure atzamarrek ez zuten buruaren agindurik jaso.

Hala eman nuen denbora tarte bat; idatzi nahi baina ezin, eta amore emateko gogoa ere izan nuen, baina jeinuari begiratzen nion bakoitzean, bere jarriera harro eta begirada zorrotzek aulkian jarraitzeko grina pizten zidaten.

Halako batean, esku-orria hatz erakusle eta erpuruaren artean laztantzen ari nintzela doinutxu errepikakor bat hasi zitzaidan buruan, mihia ere dantzan jarrita. Zelan ez nekiela bertsoa moldatzen hasi nintzen.

Idi bihurtuta ni
ziria sartuta
bultzaka nabil baina
zeharo galduta.
Probalekua hutsik
ez dau girotuta.
Aurrera egingo nuke
inork lagunduta.

- Laguntza behar duzu, orduan? - Aho zabalik, Jainua esku-orritik irteten ikusi nuen. Beso gihartsua lepoaren gainetik pasatu eta bere bularraren kontra estutu ninduen, bizar txirikordatuak kili-kili egin zidan aurpegian.
- Lasai gizona neuk lagunduko dizut eta! Ez zaitez larritu, idaztearena ez da batere erraza. Bidea urratu eta desegin behar da behin baino gehiagotan, baina oinez hasi behar da inora heltzekotan.
- Baina... eskarmenturik baduzu saltsa hauetan? - galdetu nion harrituta.
- Historian zehar hainbat idazle ezagutu dut, eta ni neu inspirazio iturri izan naiz eurentako askorentzat! "Mila gau eta bat gehiago" esate baterako.

"Mila gau eta bat gehiago"-ren aipamenak Aitite Ramón ekarri zidan gogora. Bere apaltasunean gizon handia. Inork baino hobeto zekien umeen arreta erakartzen. Nahiz eta ikasia ez izan, istorioak ederto baten biribiltzen zituen. Eta ikasi askok nahiko zuten naturari buruzko ezagutza zuen.

Oroitzapen gozoa da aitite-amamaren etxean geratzen ginenekoa. Añal ostean aititeren ohean sartu, eta "Mila gau eta bat gehiago" ipuin sortako istorio liluragarriak kontatzen zizkigun kontaketa-epeltasunean lokartzen ginen arte.

Gazte egin ginenean gerra garaiko pasadizo harrigarriek hartu zuten lekukoa; gudarien mobilizazioa, Gasteizko frontea, Nafarraten preso hartu zutenekoa...

Gure zalantzek eta galderek baino ez zuten kontakizuna eteten. Gizon handia zen Aitite Ramón. Txiki txikitatik bizitza gogorra eta beti irribarrea ahoan zuena. Goitik-beherako gizon zintzoa. Jende gutxi duen xarma zuena.

Bat-batean jeinuak besoen artean hartu ninduen eta belarrira hitz batzuk xuxurlatu zizkidan.

– Nondik hasi topatu duzu, ezta? Banoa, orduan...

Eta besoen artean estututa etorri zen moduan egin zuen alde. Berehala atzamarrak dantzan hasi, eta buruak agindutako izenburua idatzi zuten.

Bere apaltasunean handia.

Aititeri buruzko ipuina bukatu arte ez nuen ordenagailutik begirik altxatu, lehenengo zirriborro antzeko bat egin nuen, geroxeago aldaketa batzuk, eta azkenean osotasuna eman nion ipuinari. Harro nengoen egindako lanaz.

Aitite hil zenetik ez naiz errautsak bota genituen labarrera bueltatu, baina barruko zerbaitek bultzatuta kotxea hartu eta haraino eraman ninduen.

Mundakako Santa Katalina baselizaren labarraren ertzean etxean inprimatutako orriak aititerekin partekatu nituen airera botata. Haize bortitzak hegan eraman zuen ipuina itsasora. Euri tantek hezurretaraino busti ninduten, hotsak gorputza uzkuritu. Hala ere, bularrean epeltasun atsegina nuela egin nuen bueltako bidea. Egun euritsua eta hotza zen. Domu Santu eguna.

• • • • •
“Jeinuaren zirrikada”
Jon Txasko Meabe
44 urte – Derio
2012 – E kategoria
1. saria
• • •

2010eko otsailaren 12an Joan zinen, 56 urterekin, betirako. Ahizpa Jaioneren deia jasoko ondoren, Berangoko eskolatik karraderan aterata eta metrora jo nuen, Gurutzetako ospitalera lehenbailehen ailegatzeko asmoz. Metroko bagoian, nire eskuak igurtzirik, ene Jaungoikoari arren otoi egin nion, Aluko egoera latz hartatik irten zintezan eskatuz. Baina Jainkoak ez zidan entzun, jadanik nik ez nekiena zera zen, hilda zeundela. Ospitalean, amabixirengana hurbildu nintzen begiak malkoz beteta eta berehala sendagile altu eta guapoak izkina batera eramane gintuen: Lo siento, hemos hecho todo lo posible pero Maria ha fallecido. EZZZZZZZZZZZZZZZZZZZZZZZZZZZZ!!! Nire ama, zergatik? Zergatik!!! Eta momentu hartan ene buruan gauza bat bakarrik nuen, ene neba – arrebei ohartarazi behar niela, baina nik ez nekiena zera zen, beraiek berri ikaragarriaren jakitun zirela. Mobila hartu, ahizpa zaharrenari deitu eta etenaldi baten ondoren, erantzun labur bat txu egin zidan “badakigu, laztana”. Ahizpa nagusia, fuerte eta ahula,

ama bezalakoa, lehen alaba, erantzukizunez betea, nire bigarren ama, aholku zein ideia zoragarriak ematen zizkizuna, janzkera imitagarrikoa. Ama, beti gogoratuko dut.

UCIn gertatutako une gupidagabe eta ez bidezko hura, han telefonotik eskegita, bakardadean.

Orain dela urte bete eskas gertatu zen baina niretzako eta gu seientzako, badirudi atzo izan zela, ama. Hain berezia zinen, jende guztiaren gustukoa. Gogoratzen duzu a ze nolako barreak 1995eko Gabon Zaharrean? Denok mozorrotu ginen, txinoetan erositako apaingarri horterekin eta justu, 12 kanpaien ostean nire nebak xanpaina hartu eta ireki baino lehen gora, behera eta aldeetara zorabiatu zuen botila eta pum! kortxoa zist atera eta alkohol guztia sabaira hedatu zen. Ia ia Aner zamatik hartu eta ito egiten duzu, jese. Baina ez pentsa ama, gaur egun mutil adoragarria da, lobak izugarri maitatzen dituen, maitabera alegia. Ba ama, harira bueltatuko naiz eta Gabon Zahar hartan, 17 urterekin, nire senarra izango zena sakonago ezagutu nuen. Goizeko hamarretan etxera heldu orduko, han zeundeten zuek, egongelako sofa loredun itsusian bi ahizpa eta zu, nire zain, errieta botatzeko baina benetan jakin nahi zenutena zen, nola konpondu nintzen igerilekuko mutil sexi horrekin, eta nire irribarre pikaroak salatu ninduen. Marmartiak!

Oroimenean ere badut zelan nire nebak maitasun istorio eta sekretuak zuri kontatzen zizkizuen eta gero berehala, gugana, neskengana esamesaka zentozela eta "ixo, ez esan gero" eskatzen zenigula. Zein okerra zinen, ume bat lez!

Inoiz ez dut Jon ikusi hain goibel urtarrilaren 14ko egun hartan bezalaxe, negar batean. Nire senarrak, gustuko zuen Alikantera joatea nahiz eta amaginarrebaren oporretako etxea izan, zeren eta zu guztiz independente baitzinen eta gu libre izaten uzten gintuzun. Hori bai, bazkari zein afari guztietara apuntatzeko prest zeunden beti. Baina benetan liluratzen zintuena gosaria zen, gosari koipetsua txurroz zein porraz hornitua. Zein ezaguna zinen Santa Polako txurrerian!!!

A ze nolako pena ez duzula Bernat ezagutu, ikutu, usaindu, gozatu; zure zortzigarren iloba!!! Ama, hain polita da! Aititeren antza omen duela diote. Zuk zer diozu? Nigaz dezepzionatuta zaudela badakit, hainbeste ume izateagatik baina azkenean noren antza izaten dugu ba? Ba, gure gurasoena, guk gura,

ez izan arren beti gurasoen islada gara eta zuk 5 seme – alaba izan zenituen eta itzel ondo hezi gintuzun, mimo gehiegirekin agian. Benetan, zure bihotz barrenean, badakit nitaz harro zaudela, gutaz harro zaudela, “piña” bat baikara.

Bost neba-arreba, berdinak eta guztiz desberdinak aldi berean. Ai ama, ez dakizu ze nolako asteburua izan duen Bakarnek, zure bigarren alabak, bihotz onekoa dena, hori denok jakin badakigu!! Suposatzen zen asteburu erromantiko bat planeatuta zuela senarragaz baina asteburua infernu bilakatu zen. Gaixorik asteburu osoa! Ai ama, hauek ez dira zu bezain sendoak. Eskerrak seme sano eta mañoak dituztela.

Amatxu badakizu txikitan amets gaizto bat izaten nuela gauero? Bai, zu bezalako bi emakume hurbiltzen zitzaizkidan, bata ona bestea gaiztoa eta ba al dakizu nor aukeratzen nuen beti? Ba, sorgina! ! Aaaaa!!!

Etxea zure argazkiz beteta dugu, hain atsegina zinen eta hain ezkutuan zeneraman zure karga, aitaren zaintza. Leioako erromerian ezagutu zenuten elkar eta zure lagunak zera esaten zizun “Maria ez Joan horrengana, oso argala eta berbatia da” baina zuk benetan beragaz egon nahi zenuen eta ez guapo eta aberatsagoa zen beste tipo horregaz. Eta zure laguna azkenean, zurekin tematu zen. Eta bihotzeko lehenengo ebakuntza hartan, aítak korteski, ospitaleko monjei zure eskua eskatu zien, seriotan zihoala esanez. Eta urteak pasata, aítak jaken ikasi zuen.

Orain ama, gure aita ondo jakota dago eta bera bisitatzerantz noan bakoitzean, nire kantak barregura sortarazten dio, a ze nolako trastoia dela esaten dion ondoko agure astunak. Burura datorkit Sirenatxoaren abestia, akordatzeko? Gure Enetz txikiak Txurdiraino kitarra jotzen ikasteko klaseetara joaten zen eta egunero txapa bera botatzen zizun, melodia kantsagarri harekin “Corre, vuela, cruza las olas del mar, quién pudiera a una sirena encontrar”. Zure seme txikiak hala ere azkarrena, bere lagunak laguna, exotikoa eta orain enpresarioa, bai ama, optika txiki baina argi, txukun eta dotore baten jakitea da, eta bere burua erdal herri pitxi horretan zentzatu du.

Bihar, ama, tia Felisaren etxean elkarrekin bazkalduko dugu, Enetz, lehengusina, izeba... han egotea zenbat gustatuko litzaizukeen! zure ahizpekin, bazkaltzen... une batean zure penak baztertuko zenituen, zoriontsua izango zinen. Eta gu ere, zu horrela ikustean bakean egongo ginatke.

Gaur goizean alabak, Nilek, zure gaztetako argazki pare bat koiu eta galdetu dit:

- Ama, nor da? Amama Maria?
- Bai, laztana.
- Eta non dago?

Eta semeak, Patxik, zera erantzun dio:

- Zeruan dago Nile.

Eta Nilek zerurantz abiatu ditu bere begi urdin handi lirain horiek:

Eta nik, zure txikitinak, zirraraz blaitua eta adoretsuki diotsut:

- Babesleku magikoan dago, gure zain, amante.

.....

“Zuri, ama”

Biki Barkos Monasterio

35 urte – Zamudio

2012 – E kategoria

2. saria

.....

Txorierriko ipuin bilduma

2013.urtea

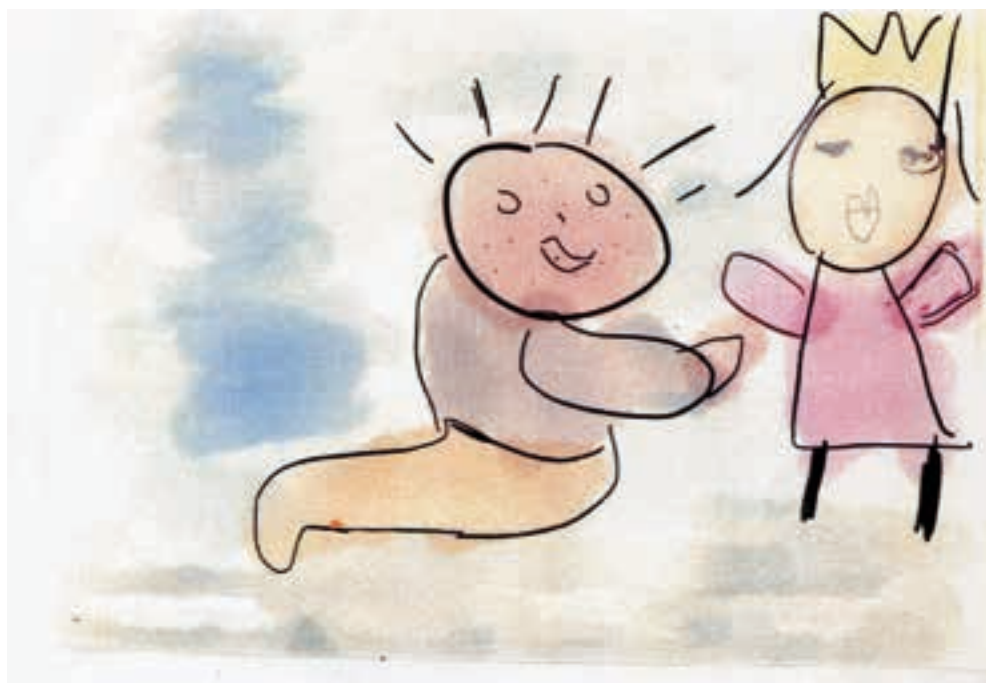
Erraldoia eta printzesa

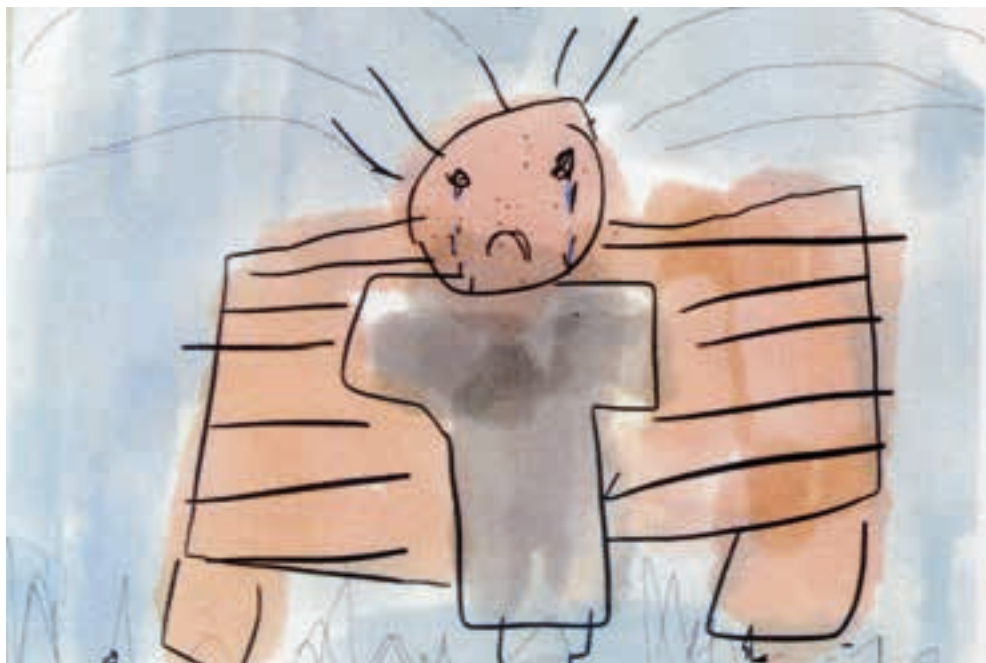
Baziren behin printzesa bat eta erraldoi bat.

Printzesa gaztelu batean bizi zen.

Erraldoiak printzesari bera maitatzeko erregutu zion.

Baina printzesak ezetz esan zion...
...eta erraldoia negarrez hasi zen.

... ezin zion negar egiteari utzi...
...eta printzesari erraldoiaren malkoak jasusi zitzaizkion.

Bat-batean, malkoekin printzesa erraldio bihurtu zen ...
... eta oso pozik bizi izan ziren.

... eta hala bazan ala ez bazan sar dadila kalabazan eta atera dadila herriko plazan.

.....
"Erraldoaia eta printzesa"

Lur Iturbe Eskobal

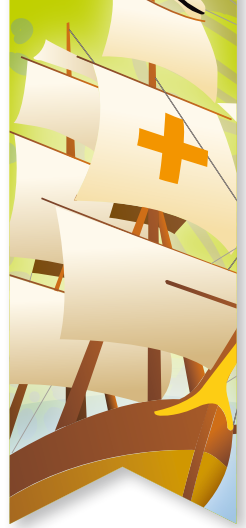
6 urte - Larrabetzu

2013 - A kategoria

1. saria

.....

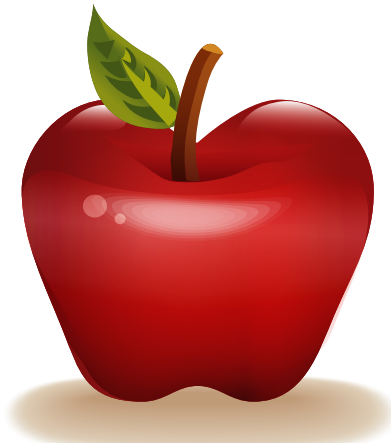
Haizea Printzesa eta Sagar Gorri Miragarria

Bazen behin printzesa eder bat. Begi marroiak zituen. Ile marroi iluna zuen eta oso uhina. Zamudioko erresuma handi batean bizi zen. Oso ederra eta polita zen.

Egun batean erregea gaixotu egin zen eta gaixotasun hori sendatzeko, "Sagar Gorri Miragarria" behar zuen, eta printzesa mendira joan zen. Baina ez zuen ezer aurkitu. Biharamunean ere joan egin zen. Eta ezer ez zuen aurkitu.

Esaten zuten atso
zahar jakintsu bat
zegoela Uxue deitzen
zena baina ez zekiten
non bizi zen. Orduan
Haizea printzesak esan
zion bere familiari ez
kezkatzeko. Joan egin
zen eta egunak eta
egunak pasatu zituen
aurkitu arte. Atea jo
zuen. Ikusi zuen atso
zaharrak ia ezin zuela
oinez ibili.

- Nor zara neskato?
- Kaixo Haizea printzesa naiz.
- Ni Uxue sorgina naiz. Zer nahi duzu? – Galdetu zion.

- Nire aita, Zamudioko erregea, gaixorik dago eta osatzeko "Sagar Gorri Miragarria" behar du. Lagunduko al zenidake mesedez?
- Bai noski, lagunduko zaitut.
- Eskerrik asko!!!
- Goazen!!!
- Nora joango gara?
- Beste herri batera, han lagun bat daukat eta berak esango digu non aurkitu "Sagar Gorri Miragarria".
- Ados.

Bidetik Uxue sorginak elezabar zoragarriak eta kantu magikoak irakatsi zizkion. Gauean heldu ziren Gamiz izeneko herrira.

- Heldu gara! Hauxe da etxea!
(ATEA KAX KAX KAX).
- Bai, nor da?
- Uxue, zure laguna.
- Sartu, sartu!
- Norekin zatoz?

Haizea printzesarekin nator. Zure laguntza behar du, June. Bere aita oso gaixorik dago eta "Sagar Gorri Miragarria" bilatu behar du bere aita osatzeko.

June sorgina pentsakor geratu zen.

Azkenean, esan zuen:

- Gaztañadien mendiaren erdi-erdian dago. Txikitan han jolasten nuen nire lagunekin. Lagunduko zaituztet.

Bi orduetan ibili ondoren argi distiratsu bat ikusi zuten. Han erdian sagarrondoa zegoen.

- Itxaron, sagar bat hartu baino lehen esaldi liluragarri hau esan behar dugu hiruron artean.

"Sagarrondo-Sagarrondo emaidazu Sagar Gorri Miragarri bat Zamudioko erregeari osasuna emateko".

Hiru lagunak sagarra hartu ondoren etxerantz bueltatu ziren erratzean. Zamudioko erregea sagarra hartu ondoren sendatu zen eta bi sorginei June eta

Uxueri beraien ohorez Sai bat egin zien. Haizeak bidai honetan bi lagun gehiago egin ditu.

GUSTATU ZAIZUE?

•
"Haizea Printzesa eta Sagar Gorri Miragarria"
Haizea Zarate Ubezuaga
9 urte - Zamudio
2013 - B kategoria
1. saria
• • •

Zu hor eta ni hemen

Nire lagun maite bat, Euskal herrian bizi zen, bederatzi urte zituen eta Maren zuen izena. Maren asko gustatzen zitzaion bidaiatzea. Bere gurasoekin bizi zen eta bere ahizpa Nahiarekin. Orain dela sei bat urte, Saharara bidaia bat egin zuten. Herri askotatik ibili ziren, eta gehien gustatu zitzaien herria Txad izan zen. Txaden lagun bat egin zuen Diara izena zuena, berak 11 urte zituen eta oso alaia eta jatorra zen. Begiak gaua bezalako ilunak zituen, baita bere ilea eta azala ere.

Beraiekin gelditzen ziren egunero Txaden pasatu zuten egunetan, bai goizean gosaldutik ostean baita arratsaldean ere, siesta bat bota ostean. Bere amari, Mireni, ere asko gustatzen zitzaion Marenek horrelako lagun bat izatea, eta egunero familia osoa, baita Diara ere, joaten ziren paseotxo bat ematera.

Egun batean, gameluan paseotxo bat ematea erabaki zuten. Diarak bere lagun baten dendara eraman zituen Marenen familiakoak, gameluak alokatzera. Basamortutik zihoazela, beste irteera batekin egin zuten topo eta denak batera joan ziren oasis batera arte. Leku oso polita zen, palmondo pila bat zeuden eta beraien etxeak kanpin-denda izugarriak ziren, oso kolore alaitsudunak. Jendea ere oso jatorra zen, zeuzkaten prestatuta freskagarri batzuk baita fruta otzarak ere. Maren, Nahia eta Diara fruta jatera joan ziren. Marenek, piña zati bat aukeratu zuen, Nahiak melokotoia eta Diarak gauzatxo ilun batzuk hartuta hurbildu zen beraiengana.

- Zer da hori? - Galdetu zion Marenek.
- Datilak. - Erantzun zion Diarak.

- Ama, ama, begira zelako fruta arraroak. - Esan zion Nahiak bere amari, korrika batean hurbilduta.

Miren barreka hasi zen eta galdetu zion Mareni:

- Zer da hori?
- Gameluaren gorotza?
- Bai ama eta oso goxoa. - Erantzun zion Marenek.
- Hori ez da gamelu gorotza!
- Bai!!!
- Banekien baina jakingura izan dut zer erantzungo zidan Nahiak. Eta oso ondo eta azkar erantzun dit.
- Oh!! Ze goxoa gamelu gorotz hau. - Esan zuen Mirenek barrezka eta barrezka lotu ezinik. Gameluak ere zarata arraro batzuk egiten hasi ziren. Barrezka egongo al ziren gameluak ere?

Orduan Mirenek datilak palmondoaren fruitak direla azaldu zien bere alabei. Mirenek datil bat (Diarari) eskatu ondoren, jaten hasi zen.

- Goxoa al da ama? - Galdetu zion Marenek aurpegi motza jarrita.
- Bai, oso goxoa. - Erantzun zion amak.
- Probatu bat, baina kontuz hortzarekin hezurtxo bat dauka barrualdean eta.

Marenek hartu zuen datila eta zati txiki bat probatu zuen.

- Oh! Oso goxo dago! - Esan zuen Marenek.
- Orduan Nahiak ere probatu nahi izan zuen eta asko gustatu zitzaion. Egun hartan oso pozik zeuden, gameluan ibili ziren, fruta berri bat jan zuten eta barre egin zuten hori dela eta.

Hurrengo egunean kobazulo batzuk ikustera joan ziren, eta noski, Diara ere eurekin. Diarak azaldu zien aintzina Saharako jendea kobazulo hartan bizi zela, eta denak aho zabalik geratu ziren.

Handik egun pare batera, gauza asko ikusi eta ikasi ostean, Maren, Nahia eta beraien gurasoak Euskal Herrira bueltatu behar ziren, baina bidaia honetan Marenek ez zuen Euskal Herrira bueltatu nahi. Negar asko egin ostean eta muxu pila bat eman ondoren, agurtu ziren denak baina Maren eta Diara bata besteari lotuta zeuden, askatu ezinik. Asko kostatu zitzaien gurasoei Maren lasaitzea.

Urte bat pasatu zen hori gertatu zenetik eta berriro bidaia bat prestatzeko garaia heldu zen, baina bidaia hori sorpresa bat zen Maren eta Nahiarentzat. Egun hartan oso goiz jaiki eta kotxean sartu behar zen familia.

- Baina maletak ama? -Galdetu zuen Marenek.
- Bidaia honetan ez ditugu behar. Erantzun zion aitak (Josetxok).
- Non erosiko ditugu oinetakoak eta zapatilak? - Galdetu zuen Nahiak.

Orduan gurasoak barrezka hasi ziren eta ez zuten ezer erantzun.

Loiuko aireportura hurbildu ziren, kotxea aparkatu eta barrura sartu ziren. Nahiak ez zuen ezer ulertzen Jesusleku batzuetan Jesusarri eta laurak isil-isilik egon ziren ordu erdi batean.

Baina halako batean, harrituta gelditu ziren biak, motxilarekin zetorren neskato bat ikusi zutenean. Diara zen, musuka eta besarkadaka hasi ziren hirurak eta baita Miren eta Josetxo ere. Hori bai zela oporrak baino opari ederradoa! Diarak uda osoa pasatu zuen beraiekin, eta hurrengo uda, eta horrela, zortzi urte daramatza Euskal Herrira etortzen, Marenen familiak gonbidatuta. Urtero uda amaitzen denean eta agurtzen direnean gauza bera esaten dute lagun maitagarri biak:

"Zu hor eta ni hemen baina elkartuko gara hurrengo udan"

.....
"Zu hor eta ni hemen"

Aimi Busket

11 urte - Lezama

2013 - C kategoria

1. saria
.....

Ezbeharra

Aireportuan zaude, Madriletik heldu berria, zure seme-alabak eta emaztea ikusteko gogo handiz. Zirimiritsu eta lainotsu egon arren, zuri egun eguzkitsua iruditzen zaizu. Bidaia sano ona eduki duzu eta aurpegi distiratsuarekin zaude. Aireportuko eskailerako lehen maila zapaltzean, laban eta hegan egiten duzu aldi berean. Behearekin bat egiterakoan mundu guztia zugantantz jiratu da. Angi guztiak itzali dira. Anbulantziaren soinua entzuten duzu. Furgoneta barrura sartzen zaituzte.

Ospitalera sartu bezain laster, erradiografiak egiten dizkizute. Bi ukondoak apurtuta dituzu. Kriston mina sentitzen duzu. Ebakuntza bat egin behar dizutela diotsu medikuak. Ez daukazu ezertarako gogorik. Ziztada bat nabaritzen duzu eskuan, begiak ixten zaizkizu, gaua egiten zaizu.

Dirudienez, dena ondo atera da. Horma berdeak, sabai zuria, gizon-emakumezkoak berdez, zuriz, arrosaz jantzita. Aste batez egon beharko duzu ingresatuta. Zure emaztea atetik sartzen ikusten duzunean, zenbat maite duzun eta zein gutxitan esan diozun datorkizu burura. Kepa eta Izaskun ikusten dituzunean, tipula moztearen sentsazioa sentitzen duzu.

Igeltsatuta zaude, beso bat mugitu ezin izatea, larria da, baina biak mugitu ezin izateak, biderkatu ez, laukoiztu egiten du arazoa. Lehenengo gaua 18 ordukoa iruditzen zaizu, baina azkenean lokartu egiten zara. Itzartzean, zure emazteak gosaria eman behar dizu ahora, baberoa ipini behar dizu, laranja ur erdia barrura eta beste erdia kanpora. Egoera guztiz arraroa da.

Astea pasatu da, etxera joateko prest zaude. Ospitaletik irteten zarenean inutil hutsa sentitzen duzu zeure burua. Bazkaria ahora eman ondoren, hortzak garbitu behar dizkizute, gero janzten lagundu... den-dena egin behar dizute. Egunak pasatu ahala gauzak errazago egin ahal dituzu, baina oraindik ezin duzu askorik egin logikoa denez. Hilabetea igeltsuarekin igaro duzu, baina sufrimendua ez da bukatu, erreabilitazioa datorkizu.

Orain arte, berreskuratzeke ariketak ondo zihoazen. Baina gaur min diferentea sentitu duzu, min sakona, gogorra, eskumako besoan. Eta hori ez da guztia, sukarrarekin zaude, dezima batzuk. Ospitalera joatea pentsatu duzu. Autobusa hartu eta hara abiatu zara. Hango aurpegi guztiak serioak dira, ez daukate berri onik. Infektatuta duzula esan dizute. Eta hori ez da batere ona, ez horixe. Berriro ebakuntza egin behar dizute.

Ebakuntzatik ateratakoan, Agurtzane maitea negarrez duzu. Eskumako alderantz jiratu duzu zure burua eta ukondoa besterik ez duzu ikusten.

• • • • •

"Ezbeharra"

Libe Larrabeiti Blanco

13 urte - Derio

2013 - D kategoria

1. saria

• • •

Izotza bezain hotz

Zorrak ordaindu ezinik, bere buruaz beste egin zuen.

Minari eta gorputza mailatzeari zion beldurra gainditu ezinda, makina bat pilula hartu eta bizitzako ametsik sakonenari ekin zion. Jakina, ez zen berriro esnatu.

Gosaltzeko ordua zen eta Martin sukaldean zen, ohi bezala, egunari aurre egiteko moduko gosaria prestatzen. Azkenaldiko bere egin beharra hura zen: etxeaz eta alabaz arduratzea, ez baitzuen lanik. Emaztea jaikitzen ez zela ikusita, logelara abiatu zen, kafe usaina lagun.

- Maitea, izara artean goxo zaudela badakit, baina ez bazara altxatzen berandu iritsiko zara lanera.

Hitz goxoek ez zuten erantzunik izan.

- Laztana, jaiki behar duzu. - Xuxurlatu zion.

Eskuarekin Aneren aurpegia ukitu zuen eta, une horretan, hamaika oroitzapen etorri zitzaizkion bisitan. Izotza bezain hotz. Eta malko betean errepasatu zituen guzti-guztiak, ohean eserita, bere emazteari begira.

Duela hogeitazazpi urte ezagutu zuten elkar, Zarauzko hondartzan. Martin bere lagunekin zen, udako egun batez behar bezala gozatzen eta, Ane, bere gurasoekin. Begiak Martinengan kendu ezinik eman zuen arratsaldea. Tipo liraina zen, atentzioa ematen zuen horietako bat. Eta Ane ere, neska ederra.

Egunak joan, egunak etorri egoera bera arratsaldero errepikatzen zen Zarautzen. Biek bazekiten ondo bestea non kokatzen zen eta ahalik eta gertuen egoten saiatzen ziren. Abuztuko arratsalde batean, azkenik, ausardiaz beteta, Aneri hitz egitea erabaki zuen Martinek.

- Kaixo. - Esan zion, burumakur.
- Kaixo. Erantzun zion Anek, bestearen lotsaz ohartuta. Egia esan, egoerak ez zion batere gogaitzen. Gustuko zuen.

Itsasbazterrean ziren biak, bainu goxoa hartzeko prest.

- Martin dut izena, eta zuk?
- Ane.

Eta elkarrekin sartu ziren uretara, olatu txikiak gaintituz. Orduak eman zituzten elkarren berri jakiten eta, alde egiteko garaian, Aneren ama gerturatu zitzaien.

- Ane! Laster ilunduko du, etxera joan behar dugu. Agurtu zaitez eta batu zure gauzak agudo!

Une magikoa hautsiz, familiak alde egin zuen eta lagun-taldea ere elkarrekin afaltzera joan zen.

Anek ez zuen Martin berriro ikusi. Uda amaitu zen eta hondartzako egun horiek ere bukaerara iritsi ziren. Ikasturte osoa eman zuen Anek Zarautzen ezagututako mutila gogoratzen, berriro noiz ikusiko zuen galdetzen. Baina une hori ez zen iristen. Ezta hurrengo udan ere.

Pena handiz, bere bizitzarekin jarraitu zuen Anek eta esperantza erabat galduta zuenean, espero ez zuen unean, Martinen begiradarekin topo egin zuen.

Unibertsitateko lehen ikasturtea zen eta Ane etapa berriarekin urduri zegoen. Askok kostatu zitzaion zer nahi zuen ikasi aukeratzea eta, azkenean, zuzenbide fakultatean eman zuen izena. Hori bai, Martin klase berean ikusi zuenean, hartutako erabakia inoizkorik zehatzena, egokiena zela berretsi zuen.

Martin aho zabalik gelditu zen. Berak ere ez zuen espero Zarauzko neskarekin topo egingo zuenik eta, zer egin ez zekiela, irria bota zion azkenik. Eta minutu baten ondoren, hurbildu ere hurbildu zitzaion.

- Ane... - Zer gehiago esan ez zekiela gelditu zen.

- Martin... - Anek ere ez zekien nondik hasi.
- Faltan bota zaitut uda honetan, ez zaitut hondartzan ikusi. Eta begira iazko leku berean jarri naiz ia agertzen zinen baina... - Bat-batean pentsakor gelditu zen Martin, berriz ere lotsatuta, aurreneko egun horretan bezala.
- Ni ere askotan gogoratu naiz zurekin. Hilabetez Irlandan egon naiz ingelesa hobetzen eta abuztuan ez naiz askotan Joan Zarautzera. Baina Joan naizen guztietan zure begirada bilatzen aritu izan naiz jendetza artean.

Aneren zintzotasunarekin erabat gorritu zen Martin baina hori zen, hain justu ere, entzun nahi zuena: duela bi udako neska dotore horrek gogoan zuela, eta baita gogoko ere. Aurrerantzean ez ziren inoiz aldendu.

Anek zuzenbide-ikasketak amaitu zituen baina Martinek beste bide bat hartu zuen eta osaba baten tailerrean mekaniko gisa eman zituen urte batzuk. Mekaniko ikasketarik ez zuen baina oso trebea zen, eta jabearen loba izateak oso erraz jartzen zizkion gauzak. Baina egun batean, osabak tailerra itxi behar izan zuen eta langile guztiak kalean gelditu ziren.

Bitartean, Anek abokatuen langela zabaldu zuen eta hainbat urtez sekulako arrakasta izan zuen. Langela 12 abokatuk osatzen zuten, 13 berarekin, eta kasu inportanteak izatera ere ailegatu ziren. Eta ezkondu ere ezkondu egin ziren Martin eta Ane.

Bizitzako une goxo horietako batean zeuden biak. Martinek ez zuen lanik baina etxeko gizona izatearekin nahikoa zuen, eta pozik zegoen. Ane zen familiako diru-iturri nagusia eta berari ere ez zitzaion batere inporta ardura hori izatea.

Arrakastaz beteriko urteak izan ziren. Abokatuen langelak ospe handia zuen eta kasurik entzutetsuenak enkargatzen zizkieten. Eta euren arteko maitasunaren ondorioz, Magali ere jaio zen urte oparo horietako batean.

Halako goiz batean, albistegiari begira biak, Anek hiltzaile baten berri izan zuen. Eta ez edonolakoa. Biktimak hainbat urtez sotoan giltzaperatzen zituen, bortxatu egiten zituen, eta baten batekin aspertu egiten zenean, modu oso krudelean akabatzen zituen, etxeko lorategian lurperatuz. Zazpi emakume aurkitu zituzten hilik, eta bi bizirik bai, baina sekulako traumarekin. Anek kasu hori nahi zuen. Eta lortu arte ez zuen atsedeen hartu.

Sotoaren munstroa deitzen zioten telebistan eta Ane bere abokatua zen. Berak ondo zekien oihartzun handiko kasua zela baina abokatuak ez dute ahalkerik. Eta putreak bezala lehiatzen dira euren bezeroen onurarako.

Epaiketak luze jo zuen eta, denbora horretan, Anek etsai ugari lortu zituen. Batzuk inbidiagatik, abokatuak, gehienak nazkagatik, kaleko jende arrunta. Nola defendatu zezakeen horrelako tipo bat? Berak ere bere zalantzak zituen, baina ospea nahi zuenez, munstroa defendatzen jarraitu zuen.

Baina proba ugari zegoen tipo horren kontra, eta munduko abokaturik onenak ere ezin zuen askorik egin espetxetik libratzeko, edo zigorra gutxitzeko. Eta horrela gertatu zen. Epaileak bizi guztirako kartzela zigorra ezarri zion eta Anek, abokatu gisa, bizitzako momenturik gaziarena bizi zuen.

Une horretan hasi zen Aneren gainbehera. Eta Martin ohartu zenerako, beranduegi zen. Trikimailuetara ohituta zegoen Ane eta ez zitzaion oso zail egin senarrari gezurrak esatea. Jakina, gezurrekin Martin ez arduratzea nahi zuen baina hobe gertatzen zitzaiona kontatu izan balio.

Estima minduta zuen Anek. Kasurik inportanteenean huts egin zuen eta bere abokatuen langelara gutxik jotzen zuten. Kasu ugari izatetik bakan batzuk izatera pasatu zen eta dirurik ezean, erabakiak hartu behar izan zituen.

12 abokatuetatik bost kaleratu zituen lehenengo eta zazpi horietatik ere beste batzuk kaleratu behar izan zituen handik hilabete batzuetara. Azkenean bere eskuineko eskua zenarekin gelditu zen, unibertsitateko ikaskide batekin, eta bulegoa ere handi gelditu zitzaien biei.

Alokairua garestiegia zen, are gehiago dirurik sartzen ez zenean. Eta iritsi zen azkenean, bai, erabakirik latzena hartu beharreko eguna: bulegoa itxi.

Saiatu zen bere kabuz lan egitera baina munstroaren kasuan asmatu ez izanak kalte izugarria egiten zion. Inork ez zuen bere taldean galtzaile bat nahi.

Pixkanaka, ohartuz joan zen Ane eta bere egoera oso larria zen. Etxean ez zen dirurik sartzen eta hipotekak ez zuen hilabete bakar batean ere hutsik egiten. Martinek bazekien bere emateak arazoak zituela lanean baina ez zen koiziente

zenbateraino zen larria egoera. Anek ez zuen Martin tartean sartu nahi eta egoera horri buelta emateko nahikoa ausardia zuela uste zuen.

Baina etorri ziren egun ilunagoak, eta Ane urduritzen hasi zen. Alde batetik lanik ez zuelako eta, bestetik, bere senarrak ez zekielako, deus ere ez zekien, zenbaterainoko zorrak zituzten. Bera pozik bizi zen etxeko eginkizunekin.

Hilabete batzuk igaro ziren eta hipoteka ordaintzeko dirurik jada ez zegoen kontu korrontean. Aurrerantzean zer gertatuko zen ez zekien Anek baina oso, oso beldur zen. Hori bai, hainbeste urtez elkar ezagutzen zuen bidaia-lagunari oraindik ere egoeraren berri eman gabe jarraitzen zuen. Eta egunero joaten zen etxetik ordu berean, lanera joateko orduan, Martinek susmatu ez zezan.

Ane gizañoa. Depresioan sartu zen eta putzutik nola atera ez zekien. Gurasoei ere ez zien bere egoeraren berri eman eta irtenbiderik onena desagertzea zela hasi zen pentsatzen. Baita sinetsi ere.

Egun batzuk pasatu ziren eta hurrengo kuota nola ordainduko zuen ez zekiela bizitzako erabakirik latzena hartu zuen.

Afaltzeko ordurako iritsi zen eta, azkenaldian bezala, eguneko anekdotarik onenak kontatu zizkion Martin senarrari. Dena gezurra zen, jakina.

- Legatza ezin goxoago dago, laztana. Esan zion Martini.
- Eskerrik asko. Erantzun zuen ezin harroago senarrak.
- Buruko mina daukat, afal ondoren oheratuko naiz, bihar egun gogorra dut eta.

Aneren ahotza itzalita bezala zegoen, ez zuen indarrik. Berak bazekien bihar oso egun gogorra izango zela, baina ez berarentzat, bizirik geldituko zirenentzat baizik.

Ohiko errutinari so, hortzak garbitu zituen, zimurren aurkako krema bota zuen eta, oheratu aurretik, lo egiteko pilula bat ez, bote osoa hartu zuen. Ispiluko bere irudiari begiratu zion azkenekoz eta, oheratu aurretik, Martin agurtu zuen.

- Maite zaitut. - Esan zion bekokian musua eman ondoren.
- Nik ere bai, maitea.

Magaliren logelara Joan zen ondoren eta berari ere musua eman zion kopetan.
Lo seko zegoen.

Lo hartu aurreko minutuetan kresalaren usainarekin bat egin zuen, eta Martin
izena zuen tipo lirain batek nola izena zuen galdetu zion erabat lotsatuta.

- Ane. - zezeldu zuen azkeneko aldiz. - Ane.

• • • • •

“Izotza bezain hotz”

Sara Gandara Aller

32 urte - Lezama

2013 - E kategoria

1. saria

• • •

Eskuari helduta ibili zen matxinsaltoa

- Baina, zer egiten duzu hemen zoro horrek! Eutsiozu neure eskuari! Arin!

Pentsatzeko astirik izan barik txapeldun haren atzetik ikusi nuen neure burua ihesean. Haritz mardul baten azpian uzkurtuta nengoen, bonbek eta tiro hotsek beldurtuta, eta nondik agertu zen ez nekiela, eskutik heldu eta airean eraman ninduen.

Artean 7 urteko ume mokoa baino ez nintzen, txiki txikitatik izaera bizikoa, ipurtarina. Egun hartan amaren esanari kasu egin gabe, "Ez zaitez larregi urrundu basurde baten arrastoari jarraika ditzosozko leku hartara heldu nintzen. Konturatu orduko tiro eta bonbez jositako mendi magal hartan nengoen setiatuta.

Gorputzari itsatsita zuen ½ertseak gizon sendoa zela erakusten zuen, bizkarralde zabala eta gerri estua, 25 bat urtekoa.

Larruzko tirantedun gerriko batek eusten zien praka zabalei. Atzetik zaldi boteretsua ematen zuen, mokor landu eta izter gihartsuek korrika zein salto egiten zuten lurralde malkartsu hartan. Heltzen zidan esku latz eta indartsuak agerian uzten zuen eskulanetan aritua zela. Bizkarrean eskegita zuen fusila borroka etenezinean zebilen, ½antzita zuen motxila behin eta berriro astinduz.

Egia esan, ez dakit zelan erreparatu nion hainbeste xehetasuni, korrikaldiaren eraginez hotzak eta haizeak negar eragiten zidaten eta ondorioz ikusmena

lausotu, baina irudi hark garbi-garbi dirau oraindik ere neure gogoan. Gerora jakingo nuen. 1937. urteko ekainaren hasierako egunetan gertatu zen hura.

Ote, sastraka eta sasitza artean genbiltzan korrika, baina ez nuen inongo zitzada, urratu edo minik nabaritzen. Hankak, zer egin behar zuten balekitez bezala zebiltzan lanean. Halako batean txapeldunak salto luzea egin eta atzetik joan nintzen beregan konfiantza osoa jarrita. Airean geundela zango biek in oldar egin, baina igarri ez genuen zulgune baten barruan amaitu genuen itzulipurdika. Bizpahiru txilipurdiren ostean zeramatzan esku-bonbak gerrikotik askatu zitzaizkion; eta arraro iruditu bazitzaidan ere, ez zion gertaera hari inolako garrantzirik eman, ostera ere eskutik heldu eta ihesean jarraitu genuen. Ardura bakarra handik ahalik eta arinen urruntzea zen. Bihotza bizi-bizi nabaritzen nuen bularrean, buruan, ostera, odol ponpaketaren danbadak nituen ttakun etengabe.

Konturatu ginenerako ilundu zuen eguna. Haize zorrotzak aurpegia mozten zigun, nekea nabaria zen, eta martxa moteltzen joan ginen erreka baten ondoan geratu ginen arte. Arnas estuka geunden biok, izerdiz bustita eta aurpegia gorrituta. Errekastoaren ertzean belaunikatuta tragoxka batzuk egin genituen eta aurpegia freskatu ostean zuzen begiratu zidan soldaduak.

- Eskapada ederra egin doguna, eh Matxin!- esan zidan irribarrea ahoan.
- Beste norbait naizela uste duzu! Nik Txomin dut izena, Ereineta baserrikoa.- erantzun nion irmo.
- Lasai Mutiko! Pipertu barik, gero! Niretzat gaurtik aurrera Matxin izango zara! Sekula ez dut inor ikusi mendian halako salto eta korrikaldirik egiten, izena ondo merezita daukazu! - erantzun zidan barrezka.
- Beldurrak eraginda egin dut! Zu zeu ere ez zara makala, gero! - erantzun nion latsa galtzen hasita.
- Beharko! Lepoa jokoan dagoenean uste ez duzun hainbat gauza egiteko gai zara, ez da hala?

Gerrikoaren aldamenean zuen zorro batetik zatar-paperean bildutako zerbait atera zuen. Beste aldamenetik aiztoa. Atoan ogi puska eta gazta zati bat luzatu zizkidan.

- Jan ezazu, indarberritu behar dugu eta!

Nahiz eta goseak amorratuta egon jak i haiek astiro-astiro dastatu nituen, ahoratuko nituen azken mokaduak izango balira bezala. Nik ez nion inongo

galderarik egin, jakí gozoei baino ez nien erreparatzen, baina berbeta atsegineko gizona zen hura. Erramun zuen izena eta garai hartako gizon-emakume asko bezala, aukeratu barik, gerra zibilean nahastuta zebilen.

Jaso zuten aginduari jarraiki bere gudarosteak lubaki batean eutsi behar zion. Baina, Erramunek esan zidanaren arabera, berehala galdu zuten babes lerroa etsaiaren suaren mende. Buztana San Andresen gurutze beltzez apaindutako hegazkin haiek bonbaz josí zuten defentsa lerro osoa, eta infanteriak gogor astindu lubaki eta bunkerrak, non zeuden jakingo balute bezala.

Orduantxe sakabanatu ziren bizirik eta onik irten ziren gizon guztiak, borroka galduta ikusita eta behin jatorri ezberdineko armalagun izan zirenak atzean utzita.

Erramuni malkoak agertu zitzaizkion masailetan. Kontaketa eten zuen, altxatu, eta ondoko errekastora joan zen. Trantze latz hura arindu nahian esku ahurretan ura hartu eta aurpegia garbitu zuen. Ur tantak aurpegian behera zituela hasperen luzea egin, eta ostera ere jesarri egin zen. Motxilatik manta bat atera zuen, eta bizkarraren gainetik jartzzen ari zela maitekiro esan zidan:

- Erdu hona Matxin! Gau freskoa izango dugu eta!

Bere ondora heldu nintzenean altzoan hartu eta zeukan mantarekin biribildu gintuen biok. Erramun aurrera eta atzera kulunkatzen hasi eta lo kanta goxoa abesten hasi zitzaidan isilean.

Ababatxutxu, ebabaaaaaa

Urrutitik ekarria

Aitatxuk esangotsu

Neure kattuntxoniinaa. Obaaaa

obaaaaaa!

Alabatxu mite politte

Aitatxuren kuttuna

Gordeta dauzkat zuretzat

Musu eta laztanak. Obaaaaa!

Obaaaaa!

Letra entzunda alaba txikerra izango zuela pentsatu nuen, baina ez nintzen ezer itauntzen ausartu.

Bere masailetan behera isurtzen ziren malkoak nireen kontra lehertzen zirela lokartu nintzen. Malko haien laztanek eta bere bularraren dardara gozoak berehalaxe lo eragin zidaten. Logurak erreta nengoen.

Biharamunean kulunka itzartu nintzen. Mantan bilduta bizkarrean ninderaman Erramunek. Burua mantaren barrutik atera eta goizeko hotza nabaritu nuen aurpegian. Begiak txitxilduta ingurua aztertu nuen. Goiz bustia zen. Caroak zelaietako belar guztiak laztandu egiten zituen, baita Erramunen prakak eta botak ere. Egunsentiko lehenengo eguzki izpiak ahul agertzen ziren argitzen ari zen iluntasunean.

Egun on esan ostean lurrera jaisteko eskatu nion Erramuni. Behin lurrean dardard menderaezin batek astindu zidan gorputza gupidagabe. Ni dardarka ikustean ondoan belaunikatu, eta ezkerreko besoarekin estutu ninduen bularraren kontra. Eskumako besoa luzatu zuen eta hatzaz gure helmuga erakutsi zidan.

Baserri txiki eta txukuna zen. Ondo zaindua ematen zuen.

Bizkar eta bular aldean igurtzi batzuk eman ostean altxatu eta baserrirako bidea hartu genuen.

- Egoera argitu bitartean Anttonirekin geratuko zara Matxin! - esan zidan pausua arinduta.
- Baina... nik... nik amarekin bueltatu nahi dut! - esan nion aztoratuta.
- Horretaz Anttoni bera arduratuko da egoerak onera egiten duenean, baina orain sano nahastuta dago dena! Egon lasai Matxin!

Heldu ginenerako andre baserritarra guri itxaroten zegoen. Ilea urdinduta zuen, garondoa motots baten bilduta. Aurpegiko larruazala fina zuen, eguzkiak, haizeak eta lanak zaildua. Hala eta guztiz ere, aurpegiaren zimurrek ez zioten edertasunik kentzen Anttoniri. Irribarreak aurpegia argitu ez ezik epeltasuna eta bakea kutsatzen zion begiratzen zion guztiari. Mila marrako mantal batek gona estaltzen zion aurre aldetik, eta blusa zuriaren gainean lihozko gerruntze krema zuen jantzita.

Ezer esan barik sukalderraino sartu gintuen. Bertan zumitzezko aulki baten jesarrarazi eta aurrean platerkada bat morokil jarri zidan. Sukalde ekonomikotik lapiko bat esne hartu, koilara batez zuloa egin zion morokilari, eta lurruna zerion esnea erantzi zion erdian.

- Gorputza epeltzen lagunduko dizu honek, Jan ezazu laztana! - esan zidan Anttonik Erramun besotik helduta kanpora zeramala.

Han utzi ninduten morokila mauka-mauka jaten eurek etxe-atarian isilean hitz egiten zuten bitartean.

Platereko azken hondarrak jaten ari nintzela sartu ziren biak sukaldera.

- Beno Matxin, banao! - esan zidan Erramunek inongo azalpen gehiagorik eman gabe.

Bat-batean morokila harri bihurtu zitzaidan urdailean. Atsekabe itzela hartu nuen momentu hartan. Hitz egin nahi banuen ere, ezin nuen hitzik ezpainera ekarri, zizipaza besterik ez nuen egiten. Negarra begietara hurbiltzen ari zitzaidala nabaritzean altxatu eta Erramunengana jo nuen korrika.

- Ez zaitez joan! Geratu zaitez gurekin! - esan nion neukan indar guztiarekin estutzen nuen bitartean.

Kokoriko ipini zen eta aurpegia esku biez hartuta, begietara begira, bizitza osoan gogoratu dudana esaldia esan zidan:

- Neke txikia eraman nahi ez duenak ondoren ditu neke haundi eta lanak. Sikatu itzazu negar anpuluok, Matxin! Egongo gara, lasai! - besarkatu eta baserriko muinoetan barna desagertzen ikusi nuen.

Gaur, 2013ko azaroaren 15ean, sorbalden gaian laurogeitaka urte ditudala herriko kultur etxean antolatutako argazki erakusketa noiz zabalduko nago, "Burdinazko hesia 75 urte ondoren".

Atea zabaltzera andre betaurrekodun bat etorri da. Nerbioei ezin eutsirik nago, garaiko oroitzapen guztiak tropelean etorri zaizkit burura, begiak umeldu egin zaizkit. Malkoak masailetan behera ditudala ilobari eskutik heldu diot.

- Eutsiozu neure eskuari Mattin!

• • • • •
"Eskuari helduta ibili zen matxinsaltoa"

Jon Txasko Meabe

45 urte - Berio

2013 - E kategoria

1. saria

• • •

Txorierriko ipuin bilduma

idazleak

2011

Ian Roño Ortiz de Zárate

Nahia Iturregi Artiñano

Julene Larrea Llona

Beñat de la Cruz

Ibai Furundarena

Ane Santiago

Nahia Justicia

Nagore Puertas

Arrate Gaztelu Agirre

June Furundarena Artesano

2012

Oier Txasko Ayestuy

Iratí Gañán Rodríguez

Nahia Jiangmei Dios Bilbao

Iria Valiño Zalbide

Aiuri Busket

Leire Martín

Silvia Peña Umaran

Naia Legarreta García

Jon Txasko Meabe

Biki Barkos Monasterio

2013

Lur Iturbe Eskobal

Haizea Zarate Uberuaga

Aimi Busket

Libe Larrabeiti Blanco

Sara Gandara Aller

Jon Txasko Meabe

TXORREERRO MANKOMUNITATEA

Bizkaiko Foru Aldundia
Diputación Foral de Bizkaia